

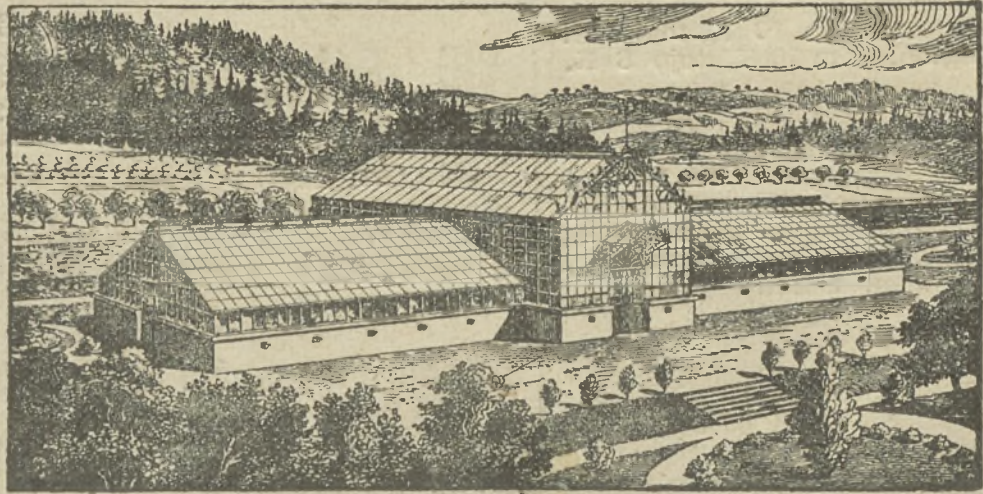
GAZDASÁGI LAPOK

32. évf. 11. sz.

Megjelenik minden vasárnap

1909. Augusztus 8.

MELHORN OSZKÁR R. Schweinsburg.

Legelső különleges gyár:

Pálmaházak, téli kertek, meleg- és hidegházak és bármely növényházak építésére, központi fűtések berendezésére legújabb szerkezetben és kiváló diszes kivitelben.

Magyarországi vezérképviselő:

Általános üzem- és ipari gépgyár:

Kogler és Roszner Budapest, V. ker., Váci-ut 26. szám.

Bármilyen felvilágosítással, tervrajzokkal és költségtervezetekkel készséggel szolgálunk.

Meghívásra szakmérnökeink bármikor megjelenhetnek. Sziveskedjen megkeresni.

Préselt széna

több ezer métermázsa mennyiségben megvételre kerestetik, ha több helyről is. Ajánlkozók forduljanak a „Gazdasági Lapok” kiadóhivatalához 925. sz. a.

A zágrábi érsekség billédi uradalma elad az őszi vetéshez korán érő 82 kg. nehéz

bánáti vetőmag búzát

50 kgr.-ként korona 16.— loco Billéd. Egy zsák 1 koronával lesz felszámítva.

Ezen buza különösen sikértartalma és aczélossága által van kitüntetve és a magyarországi gőzmalmok igen kedvelik. Az 1900. évi párisi világkiállításon ezen buza ezüst éremmel lett kitüntetve. Minta kivánság szerint ingyen lesz küldve.

A zágrábi érsekség billédi uradalma.

(Utánnymat nem díjaztatik.)

Őszi trágyázáshoz a

Thomassalakliszt

csillag

védjeggyel

helyesen alkalmazva, minlegelőcsőbb foszforsavas munkákkal és árajánlat-

den növénynek legjobb és trágyája. — Kivánatra szak-tal készségesen szolgál

KALMÁR VILMOS

Budapest, VI., Andrásy-ut 49. sz.

a Thomasphosphatfabriken G. m. b. H., Berlin, magyarországi vezérképviselője.

Óvakodjunk a hamisításoktól és figyeljünk a védjegyre!

Minden zsák ólomzárral és tartalomjelzéssel van ellátva!

Eladó birtok.

Borsodmegyében 857 magyar hold, vasuti állomás helyben, szép egyemeletes kastély 20 holdas parkban, jó karban levő gazdasági épületek.

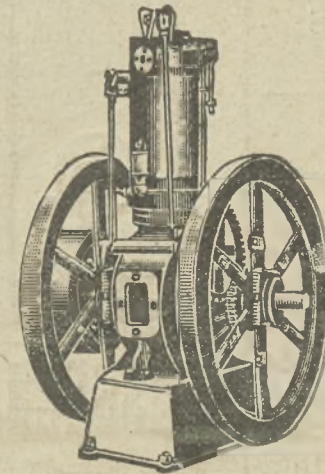
Szabolcsmegyében 370 magyar hold, elegendő épületekkel, felszereléssel együtt. Lakház kertben.

röjtöki **BAUER ANTAL**

Budapest, VIII., Baross-utca 4.

„REKORD” benzinmotor

Fairbanks, Morse & Co., Chicago hírneves gyártmánya. A legelterjedtebb motor a világon.

1, 2, 3, 4 és 5 lóerő nagyságban stabil és szállítható kivitelben.

Feltétlenül megbízható és hámulatosan egyszerű.

Nem gyorsfutó! Kiválóan szilárd!

— Áraink rendkívül olcsóak. —

Árjegyzék ingyen és bérmentve: Elsőrendű referenciák.

Fehér Miklós gépgyár r.-t. BUDAPESTEN, Váci-ut 80.

Budapest utczáiról összehgyűjtött lóhulladék, dusan fekáliákkal composti-rozva, valamint egyéb minőségű.

Cséry-féle természetes (szemét) trágya

legelőcsőbb és legjobb, nem egyoldalú trágyanem, mely majdnem egyenlő arányban tartalmaz kálit, phosphorsavat és nitrogént. Őszi vetések alá különösen ajánlható. Részletes felvilágosítással és szakismertetéssel szolgál:

Bayerthal és Lévy trágyaosztály Budapest, V., Bálvány-u. 26. sz.

Telefon 31-79.

Telefon 31-79.

Pályázatokhoz csak bizonyítványmások csatolandók. Eredeti bizonyítványok elvesztéséért a kiadóhivatal nem vállal felelősséget.

KIS HIRDETŐ

Kis hirdetések ára: minden egyes szó 4 fillér, csak oly levelek továbbíthatnak, melyek a szükséges postabélyeggel ellátva küldetnek be.

Alkalmazást keresők.

Földmives iskolát

végzett, 36 éves, kiscsaládu, két évi gyakorlattal, egy a külső, mint belső gazdasági teendőket jártas, megfelelő állást keres október 1-re. Állásomat családom viszonyai miatt óhajtom változtatni. Megkeresések e lap kiadóhivatalához 923. sz. a. kéretnek.

Birdetmény.

A nagyszentmiklósi (Tórontál megye) m. kir. földmivesiskolát a folyó tanévben több olyan kevés igényű, szorgalmas, jó magaviseletű, nőtlen és családostól egyén végzi, kik nagyon alkalmasak arra, hogy valamely uradalomban vagy gazdaságban a bérleggazdai, kulcsári, magtárosi, munkafelügyelői vagy botosispáni állást méltóan betöltsék; kisebb gazdaságban önálló állásra is alkalmazhatók s az állást már szeptember hónapban elfoglalhatják. E teljesen megbízható egyének felfogására nézve megkeresésekre készséggel megteszi az ajánlatot a fenti m. kir. földmivesiskola igazgatósága.

Erdészi

vagy vadász, esetleg jobb erdőőri állást keres igen erélyes, 33 éves, keresztény, erőteljes, egészséges, fedhetetlen multu uradalmi erdész. Már hosszabb idő óta mint erdőőr és vadász, később mint uradalmi erdész szolgált, hol a vadászatot is mintegy 10.000 holdnyi területet önállóan kezelt, miről szép bizonyítványai tanuskodnak. Mindennemű ebbe vágó dolgokat vagy lopásokat, kihágásokat törvényszerűleg önállóan elintézni képes, kitűnő lövő, nyomozó és medvevadász, dűvad-pusztitást vasakkal, valamint méreggel szakszerűen érti. Menne bármely vidékre, kint való lakásba is; igényei szerények, kívánatra bemutatkozna, vagy bizonyítványait fényképpel beküldené. Zobonyay János, Zimbó, u. p. Gurahoncz, Aradmegye.

A komáromi

magy. kir. földmives-iskolát augusztusban több — részben katonakötelezettségének eleget tett — növendék végzi. A végzett növendékek egyszerű, szorgalmas, komoly fiatalemberek, kik nagyobb vagy kisebb birtokra gazdáknak, munkafelügyelőknél stb. a legmelegebben ajánlhatók. Szíves megkeresések a komáromi magy. kir. földmives-iskola igazgatósága címére kéretnek.

Akadémiát

1904-ben végzett, evangélikus, nőtlen gazdasz (szakiró), állást keres. Neumann Lajos Budapest, VII., Thököly-ut 93.

Intézői állást

keres egy 40 éves, r. kath. válású, családostól gazdasz október elsejére, ki az adai földműves iskolát kitűnő sikerrel végezte és gyakorlati gazdaszti vizsgát. Nagy gazdaságokban hosszabb ideig mint intéző volt alkalmazva. Szíves megkeresések Trombitás István, Tiszaszentimre címre küldendők.

Egy 43 éves

nős, gyermektelen, intelligens és igen megbízható kertész, aki minden kertészeti szakmában kitűnő gyakorlattal bír, megfelelő állást keres, esetleg egy uradalmi kertészetet bérletbe átvész. Beszél magyar, német és tót nyelven. Szíves megkereséseket kér Zrim Rezső Muraszombat, Vasmegeye.

Betöltendő állások.

Gazdasági

összes betöltendő állások közülve vannak a 8 év óta fennálló és minden harmadnap megjelenő Országos Pályázati Közlönyben. Ingyen mutatványszám. József-körút 38.

Botos ispán

kerestetik egy kisebb bérletre, aki a főnök utasítási szerint önállóan is tud rendelkezni. Ajánlatot csakis 30—40 éves, edzett testalkatu, kiváló szorgalmu, 10—12 évi gyakorlattal bír, erélyes, igen józan, kis családu ember küldjön be, mert csakis ilyenek szolgálata lesz állandó. Elengedhetlen feltétel: 3000 kor. készpénzvadék. — Egy évi fizetés: 360 kor., 28 véka buza, 20 véka rozs, 20 véka árpa, 1800 ö l föld használata, 2 drb fejős tehén és egy drb kocza malaczaival az urasági jószág eledelén, 2 szobából és konyhából álló igen egyszerű lakás, kis kerttel. Czim: Bérleggazdaság, Szabadszállás, Pest megye.

Egy uradalomba

1200 holdas birtok önálló vezetésére gyakorlattal bíró okleveles keresztény gazdasz keresetnek. Értekezés Dr. Szendrey Domokos ügyvédi irodájában (Bpest, Szentkirályi-utca 17.) d. u. 3—7-ig.

Kertész

október 1-ére alkalmazást kaphat. Csakis józan életű, szorgalmas egyének alkalmaztatnak. Saját magának is kell dolgozni. Fő a kereskedelmi kertészetet, virágkerteteket kevésbé. Percen-tuális szerződést is kaphat. Jurenák Lajos pta-ujkúti gazdaszága, u. p. Pta-Tenyő.

Intéző gazdaszti,

kinek nagyobb uradalmakban hosszabb idejű gyakorlata van, s józan, komoly, törekvő férfi, nagyobb béruradalomba azonnali belépésre felvétetik. Csakis nős, felsőbb tanítványt végzett urak ajánlata s bizonyítványai másolata kéretnek. Béruradalom Szécsény, Nógrád megye.

Intenzíven

kezelt uradalomban kerestetik azonnali belépés mellett néhány évi gyakorlattal bíró, legalább is földmivesiskolát végzett, katonai kötelezettségének eleget tett, nőtlen fiatal ember. Havi fizetés 40 korona, teljes ellátás ágynemű és mosás nélkül. Bizonyítványmásokkal felszerelt ajánlatok, melyek vissza nem küldetnek, tarnaméri uradalom címére Tarnaméra, Hevesmegye küldendők.

Gazdasági

segédtszti, a gróf Pejacevich-féle rumai uradalomban Szlavóniában egy gazdaszti segédtszti állás azonnal betöltendő. Fizetés: évi 528 korona készpénz, szabad élelmezés, 3 hl. bor, szabad lakás és tűzifa. A pályázóktól megkivántatik: legalább is egy gazdaszti középiskola végzése, némi gyakorlat és a német nyelv bírása. Folyamodványok pontos curriculum-vitae-val a gróf Pejacevich-féle uradalom igazgatósága címére, Rumára (Szerém-megye) küldendők.

Ispán,

nős, keresztény, ki katonai kötelezettségének eleget tett és valamely gazdaszti iskolát végzett, több évi gyakorlattal rendelkezik, azonnali belépéssel kerestetik. Fizetés 640 korona készpénz és konvenzió, szabad lakás, fűtés, világítás, jószágértartás. Machmer János pusztá Rastovác, u. p. Orahovica (Slavonia).

Káposztarepcze vetőmag

métermázsánként 40 korona árban kapható ab állomás Székelyhid, vevő zsákjaiba, vagy azok felszámitatnak. Megrendelések intéződök: Gróf Stubenberg József számtartói hivatalához, Székelyhid (Biharmegye).

Eladó

ház Budafokon, Erzsébet-utca 25. 2 szoba, 2 konyha, mellékhelyiségek, vízvezeték, nagy udvar. Az átvételhez 2000 frt készpénz szükséges. Ajánlatok ezen lap kiadóhivatalához kéretnek 922. szám alatt.

Bámulatos olcsó

„DOMO“
(háztartási)

SEPARATOROK
és minden tejgazdasági eszközök kaphatók

KLEINER és FLEISCHMANN
os. és kir. szabadalm. fémáru-gyárából
MÖDLING, BÉCS mellett.
Katalogusok ingyen.

Lőrincz István

Budapest, Muzeum-körút 5.
Szép box lovagló-csizmák
készen is kaphatók.

SÜRGÖNYŰ
CZIMÁK
WALSER
CSINÁLTATÁSA
BUDAPEST

TELEFON-
BUDAPEST
95 50

WALSER FERENCZ
Családiiparosok: Walser Ferencz, Walser János, Gróf György.
TŰZOLTÁSZERKEK-ÉS SZIVATTYÚK-GYÁRA.
HARANG-ÉS FÉMONTÓDE
BUDAPEST, VI. CSÁNGÓUTCA 6 B.

VILLAMOS MEGILLŐ:
VÁCUUM,
A RÉGI VÍZ
KÜZELÉSEN.

WASSERBERGER JAKAB

kocsilámpa-
gyártó
BUDAPEST
VIII. ker.,
Óriás-utca
6—8. szám.

ALAPITTATOTT 1902.
Javítások
jutányosan
eszközöltetnek.
Árjegyzék
díjmentesen.

Fiatal
Bernáthegyi és Dogg
kutyák a legnehezebb fajtából,
kiváló származás, kaphatók:
„Bernhardiner Zwinger“
Linz a Donau, Marktplatz,
az ebtenyésztő-egylet tagja.

Őszi szállításra előjegyezhető

Reitter Őszkár
főkapitány fajbaromfi-gazdaságában NAGY-BÉCSKEREKEN Angliából hozott telivér fajtisza legelsőrendű állatok:

Óriás nagy angol emdeni liba, him 25 K, tojó 25 K.
Óriás nagy pekingi kacska, him 10 K, tojó 8 K. Fehér Wyandotte (amerikai kitűnő téli tojók).
Fehér Orpington, him 10 K, tojó 8 K.
Sárga Orpington, him 10 K, tojó 8 K.

Állami nagy aranyérem.
Külföldi és hazai legelső és legnagyobb kitüntetések. **Kitüntetések:** Arad, Budapest I., Budapest II., Belgrád, Lovrin, Lugos, Nagybeskerek, Nagyvárád, Pószony, Pécs, Páncsova, Szófia, Szatmár, Szeged, Szabadka, Temesvár, Veszprém, Wien, Zenta.

Muraközi
hidegvérű (nóri) igás
tenyészlóvak-
és
tenyészmé-
nek közvetlen a tenyészőktől
vagy vásárokon való beszerzésénél
szolgálataimat a gazdasz-
közönség b. figyelmébe ajánlom.
A vásárok jegyzékét kívánatra
szívesen megküldöm. **Elválasztott csikók szintén olcsón beszereshetők.** Leglekiismeretesebb kiszolgálás.

Ia referenciák!
Hoffmann Lipót
Csáktornya, Muraköz.
A f. é. augusztus 3-iki vásárt
különös figyelembe ajánlom.

Eladó

családi körülmények miatt kedvező fizetési feltételek mellett Szilágysámsóni községben (Szilágymegye) teljes gazdasz felszereléssel vagy anélkül 230 kat. hold kiterjedésű, jó karban és talajerővel bíró tagbirtok, mely áll 14 kat. hold belsőségből, a többi szántó, legelő és circa 30 hold fiatal fás erdőből, közvetlen a belsőség mellett. Belsősegen jó lakóház és kellő s jó karban tartott gazdasz. épületek, továbbá 2000 drb-ból álló fajgyümölcsös (alma és szilva). Gazdaszhoz tartozik 11.000 tőke termő szőlő legjobb borszőlő fajokból telepítve és egy szintén jó karban levő (új) és jó vidékkel bíró gőzhengerműmalom. Ára: gazdasz felszerelés nélkül 170.000 korona. Bővebb felvilágosítással — csakis komoly vevőnek — postafordultával szolgál a tulajdonos: **Juhász Endre, Zilahon.**

Eladó kastély.

Sopronnyék, vasuti állomástól 10 percznyire, Sopron város közelében. Van halastava és kőbányája, gazdasz épülete, parkja és nagy gyümölcsöskertje, hozzátartozik továbbá szőlő-kert és jó rét. Különösen alkalmas vadászkastélynak vagy gyártelepnek. El van látva vízvezetékkel az összes helyiségekben. Van továbbá két fürdőszoba gőzfűtéssel és vizierő turbinákkal. Bővebb felvilágosítással **Takarék- és Segélyszövetkezet Lakompakon** (Sopronmegye) szolgál.

ki

agrárszociális ismereteit bővíteni akarja — a gazdaszadalmi mozgalmakban résztvesz — a községi közéletben szerepet visz — minden földbirtokos, lelkész, tanító és közigazgatási tisztviselő és minden politikus — az olvassa el **De POTTERE BRUNO**
„Magyar szociális agrárpolitika“
ezimű új könyvét, mely 4 koronáért kapható a
„Pátria“ nyomdában Budapest, Köztelek.

Pannonia Szálloda

BUDAPEST,
VIII., Rákóczi-ut 7. sz.

10840. sz. 1909.

Temesvári vásár-hirdetés.

Az ideai Temesvári Szent Jakab országos vásár

f. é. augusztus hó 12-étől bezárólag augusztus hó 16-áig fog megtartatni. Mindenféle állat felhajtása az országos vásárra augusztus hó 12-től, csütörtökön reggeli 5 órától kezdve meg van engedve.

Temesvárott, 1909. július 7.
A városi főkapitányságtól:
Beé Ferencz,
főkapitány.

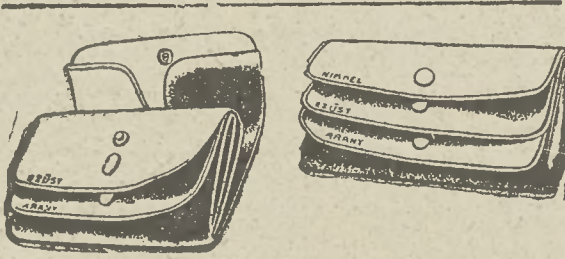
Gyors, pontos, olcsó földmérés!

Stadel-Torkos földmérő-taliga.
Világhírű szabdalom 18 államban. Kapható Stadel gépgyárában, Győrött.

Gazdaszgi felszerelés.

Bérlet megszüntése folytán, szekerek, Sack-ekék, mindennemű talajművelő eszközök, jargányok, szecsavágók, konkolyozó, tengeri-morzsolók, tejgazdaszgi felszerelés, stb. eladók. **STEIN BELA** Margitpuszta, posta, vasut Győr-szemere.

UJDONSÁG!
PAPEK-féle törvényileg védett **penztárcza** erős zerbőrből.
Előnye: Egy darab borból készítve, minden pénz nem külön van, lapos és nem merev. **Urak részére 11 cm. hosszú, 7 1/2 cm. széles K 3. — Hölgyeknek 11 cm. hosszú, 6 1/2 cm. széles, K 3. — Vidékre 2 drb megrendelést portamentesen szállítom.**
Papek József
böröndös és finom bőr-áru készítőnél Budape-
pest, VIII., Rákóczi-ut 15. — Árjegyzék bérmentve.

GAZDASÁGI LAPOK

Alapította KORIZMICS LÁSZLÓ
1849-ben.

MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

VEZÉRELV:
Hozunk mezel gazdaságunkba
helyes arányokat.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:

Egész évre	16 kor.
Fél évre	8 "
Negyed évre	4 "

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Múzeum-körút 7. sz.

Az „Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok” ingyen mellékletével.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, az előfizetési és hirdetési pénzek a kiadóhivatalhoz szíjazendők.

HIRDETÉSEKET

a lap kiadóhivatala voss fel.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Hirdetési mellékletek jutányos árban fogad
tatnak el.

Az e lapokban foglalt cikkekért minden utánnomási
jog fentartva.

Kéziratokat a Szerkesztőség nem ad vissza.

Telefon: 623.

TARTALOM.

	Lap
Szemle. — y. — — — — —	555
A magas gabnaárak és a mütrágyák. III. — Ordódy Lajos	555
Somogyi levél. — Horváth János	556
Tárca. Az Upstalsboom környékén. — Dr. Rodiczky Jenő	556
A gabona eltartása Egyiptomban	559
Válasz „Megjegyzések a Kőszegi-gép üzemköltségeihez” címit közleményre. — Razgha Ernő	559
A boritaladó. — Teleki Andor	560
Kérdések és feleletek	561
Kérdések: Baromfitakarmány. M. G. — Tarlóbuktatás és amerikai tárcsás boronák. B. P. B. — Árpa után rozs. L. A. — Erdő legelészerübb kihasználása. D. L.	
Feleletek: Ikrék terméketlensége. C. — Kecske- tenyésztésem fellendítése és javítása. Buzzi Géza Félix. — Miért jobbak ugyanazon szülők második párosításából eredő borjuk. Buzzi Géza Félix. — Ten- geri fejlődésének megakadása. P. — Alagesövek megvédelmezése a gyökerektől. J. C.	
Hírek	562
Aprók	563

SZEMLE.

(Gazdasági helyzet. — A buza üzlet. — Nagy román buza behozatal. — Az idei árpaüzlet. — Egy kis csatangolás a marhapiaczkokon.)

Az Alföld elfelejtette már az aratást és a cséplésnek is derekán van, holott a Budapest-ről fölfelé eső vármegyékben a buzaaratás zöme augusztusra maradt. Nem értek meg az őszi búzák és a tavaszi búzák s csak jóval az árpa aratás után kerülhettek a kasza alá. Az aratás és cséplés tehát majdnem egy hónappal van elkésve ezekben a megyékben. Az időjárás az aratásnak kedvezett jó ideig, csak negyediken jött meg a Meteor által megjósolt eső. Nem szeretik magukat aratás közben zavartatni esővel, de ezt az esőt a gazdák mégis nagy örömmel fogadták, mert sok mindenre volt szükséges, de legfőképp a kukoriczák- és répákra, melyek már nagyon sóvárogta csapadék után. Hogy az eső az egész országra kiterjedt-e és elég bőven, azt nem tudjuk; csak gondoljuk, hogy az ország jelentékeny részének kijutott belőle.

Minden szem most a gabona-tőzsdére tekint. A budapesti tőzsdén nagy kötéseket tesznek román búzában. A magyar gazdák nem offerálják a búzát. Ezt különféle képen kommentálják. Azt elismerik, hogy a cséplés sok vidéken nagy csalódásokkal jár. Tehát a talpán álló buza is gyatra volt és most a cséplőgép is csal. E szerint tehát az egyik ok az, hogy nincs buza. A másik ok az, hogy

elkéstek a gazdák az aratás- és csépléssel, a miről a budapestiek úgy látszik, hogy nem vesznek tudomást, a harmadik ok az, hogy a gazdák sok búzát adtak el előre és most a többivel nem sietnek. Azt mondják a gazdák felől, hogy nem akarják adni a búzájukat, mert csekélynek tartják az árat, a mit most érette kapnak. Kevés ily korlátolt gazda van. A legtöbb gazda tudja azt, hogy akkor, midőn az oláh búzát importálják, akkor már nem lehet további emelkedésről a belföldön szó, mert az oláh búzát csak úgy hozhatják be, ha az a teljes 6 K 30 filléres vámot és a fuvar-költséget megfizeti. Az oláh buza vételára tehát határa a mi buza-árainknak is. Ez szól a mostani időre. Hogy mi lesz ezután, hogy a világ-árak fognak-e másként alakulni, azt nálunknál szélesebb látókörű nagy gabonacégek sem tudják ma még megmondani. Mert nagy a földgömb és még Magyarországon sem vagyunk tüzetesen tisztában a termelt buza mennyiségével, hát Oroszország és Amerikában még kevésbé. Ugy mondják, hogy Oroszországnak nagy termése van. Állítólag onnan is jön már buza hozzánk. De hát erről a rejtélyes országról sokat lehet ellenőrzés nélkül fecsegni.

Az idei árpa-üzlet első nyomai a mult szombati bécsi tőzsdén tüntek föl. Addig csak az a stereotyp jelentés volt a tudósításokban, hogy »az árpa üzlettelen«. A szombati első árpanap Bécsben kellemes csalódást hozott. Arra voltunk elkészülve, hogy a bővebb árpatermés miatt olcsóbbak lesznek az árak. De nem ekként van a dolog. A mult évinél nem sokkal rosszabb árakkal indult meg az árpa-üzlet. A magyarországi nagy lapok bámulatosan keveset törődnek az árpa jegyzésekkel. Nincs határidő-üzlete, tehát nem érdemel figyelmet! Pedig az ország nagy vidékei ma már szép sörárpát termelnek és a gazdák megérdemelnék azt, hogy törődjenek a lapok ezzel a nagy üzletággal. Egyik legnagyobb lapunk agyonhallgatja, a másik csak annyit mond: Felső-Magyarországi 8.00—9.65. Ellenben, azt a budapesti tőzsdén is jegyzik, hogy takarmány árpa 7.70—7.90. Ezek közül a jelentések közül figyelmet érdemel a takarmány-árpa jegyzése, a mely szinte nem alacsony és kizárja azt, hogy a finom sörárpa olcsó legyen. A bécsi jegyzésnek ezen kurta reprodukálása sem felel meg, mert a legfinomabb, a bécsiek által ugynevezett: »Ausstich« árpáért állomásokon 10 forintig is elmennek. Vidéki kereskedőktől hallottuk, hogy Felső-Magyarországon az idén nehéz dolog Ausstich árpát kapni. Olyan árpát ugyanis,

a mely testes, tehát 70 kilón felüli, hófehér és finom, tehát vékony, ránczos héju. Az árpaüzlet tehát elég jól indul.

Mult héten jeleztük az, hogy az olaszok újra bejöttek és ellepték marhavásárainkat. Ezek a jó olaszok csak olcsó marhát keresnek, de mi lett volna Magyarországgal, ha az olaszok be nem jönnek hozzánk venni. A marhát a bőre árán kellett volna eladni. Az idén újra mint vevők lépnek föl. Rejtélyes dolog az, hogy miért kell az olaszoknak oly sok marha? De ne kutassuk ezt, érijük be, hogy nem csak Ausztria a vevőnk. Figyelmet érdemlő két dolog jegyzendő fel. Először Németország nagy részében kevés a takarmány és a gazdák piacra dobják marháikat. Ugyanez a helyzet Magyarország vöröshere termő vidékein is, a hol a kisgazdák ezt a piacra dobási proczesszust már régebben kezdték meg. Viszont soha olyan tarlólegelőt nem láttunk mint az idén, a ritka gabona közt hatalmasan kinőtt a poros fü. Az őszi mező tehát szokatlanul gazdag lesz. Talán ez az oka annak, hogy a legujabb vásárokon a marhaárak már emelkednek. Szép bekötni való ökor már 35 kr.-ig ment a felsővidéki vásárokon. De viszont szén-eladások is nagy áron eszközöltettek. Jó alföldi szénáért egész 5 forintig fizettek.

A magas gabnaárak és a mütrágyák.

III.

A fekete homok, ha őserőben van, a földek ideálja. Terem mindent, a gabnanemek-től a dohány és dinnyéig s mivelése nagyon könnyű. Persze, hogy kimerül ez is, még pedig sokkal gyorsabban, mint a kötöttebb földek, mert a homok heves és felbontja gyorsan a belekerülő organikus részeket. A szüz fekete homokok ma már meglehetősen ritkák. A kimerülésben levők nagy többségben vannak. Az istállótrágyát a fekete homok nagyon kívánja és sűrűn is követeli, mert csakhamar elbánik vele. Az istállótrágya kiegészítése mütrágyákkal annál szükségesebb, minél régiebb idő óta nyuzzák a fekete homokot. Az ilyen kieltőbb fekete homok már nem is olyan fekete színű, mert televényét lassan-lassan fölemésztí, már pedig a telvény adja meg a fekete színt. Ha egészen kimerült, akkor sárga, szintelen homok lesz belőle. Ilyen sárga homok sok százezer holdnyi van Magyarországon, főleg Pest, Szabolcs, Komárom vármegyékben.

Ezen homokoknál már háromféle mütrágya is kell. Foszfor-, nitrogén és káli és pedig

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

Budapest, V., Alkotmány-utca 31. szám

ÁLLATTENYÉSZTÉSI OSZTÁLYÁNAK

vezetője rövid időn belül alpesi körutját (Svájcban és Tirolban) megkezdi, kérjük bika- és tehénszükséglet mielőbbi bejelentését.

Többrendbeli megbízás folytán augusztus hó folyamán Angliában nagyobb kosszállitmányt gyűjtven össze, további megkereséseket augusztus közepéig elvállalunk.

annál több mindegyikből, minél világosabb a homok színe. Az egész világos homokoknál még be kell vonni a zöld trágyázást is, csillagfürttel, nyulzapuka, biborhere, szösös bükköny és más nitrogéngyűjtő növényekkel.

A lupitzi Schulcz nyomán szépen csinálták ezt a zöldtrágyázást Szabolcsban az elhunyt Blau Pál és utódai, Klár Gusztáv, Antal és mások, a kik a szabolcsmegyei gazdasági egyetemen növénytermelési szakosztályában vannak csoportosulva.

A homokok trágyázására tehát a fő regula ez: Minél gyakoribb istállótrágya és zöldtrágya és annál több műtrágya, minél világosabb a homok.

A homok a könnyebben áteresztő földek közé tartozván, a trágyáknak nem szabad nagyon könnyen oldhatóknak lenni; mert bőséges esők alámossák az alsó rétegekbe, a hol a növények gyökerei el nem érik.

A fekete homokokra ez a szabály csak kevésbé alkalmazható. Ellenben a szintelen homokoknál jobban figyelembe veendő. A fekete homokoknál főszólyt a foszfortrágyákra és a kalitrágyákra kell fektetni, a nitrogéntrágyákkal csak óvatosabban kell elbánni.

A fekete homokoknál hátrány nélkül adhatjuk a szuperfoszfátot és a Thomassalakot is. A világos homokoknál jobb, ha a Thomassalaknál maradunk.

A kalitrágyák közt legelsőrendű a fahamu, de ez nem kereskedelmi cikk és így a stassfurti sókhoz kell folyamodnunk.

A nitrogéntrágyák közül a kénsavas ammon és salétromhoz. Hogy mit, mennyit és hogyan, ezekből, azt itt elmondani nem lehet feladat, mert nem akarok ismétlésbe bocsátkozni s ezekre a kérdésekre külön fejezet alatt fogok felelni, itt e fejezetnél csak azt kívánom megjegyezni, hogy a termelési cél és a földek állapota szerint kell a gazdának a mértéket megszabni, de a homokoknál egy különös szabály van, a mit akár istállótrágyáról van szó, mindig be kell tartani és ez

„keveset, de gyakran!”

Ehhez a szabályhoz azért kell erősen ra-

gaszkodni, mert a homok heves és gyorsan dolgozik, mint mondani szokás, *eszi* a trágyát, és azért is, mert nagyon áteresztő lévén, a bőségesen adott trágyából elég nagy perczenet kimoshatnak belőle a bőséges esők az alrétegekbe, a hol jóformán elvesznek.

Ordódy Lajos.

Somogyi levél.

Tekintetes szerkesztő ur! A mai vasárnap délelőttjén van néhány órá, a mi az enyém. Sietek azt a tudósítás megírására felhasználni. Hol is kezdjem, hogy következetes legyek, — hisz oly sok lenne a mondani valóm, ha időm engedné. Megpróbálok kapcsolatba jönni júniusi levelemmel. Akkor takarmánymunkánál tartottunk.

A két hétig babrált lóherét, luczernát, szénát sok viszontagság után sikerült tető alá kapni. De mennyi nehéz aggodalom után! Tavaly volt szárogató idő kelleténél is több, de nem volt mit szárogatni, az idén pedig termelt takarmány és úgy kellett belopkodni. Két nap esett, egy nap száradt, így váltakozott. A csibékben (apró villahegyekben) való takarmányszárogatás azonban ezen időjárás mellett is bevált, úgy, hogy a sok hátráltató befolyás dacára is sikerült az első kaszálás termését mint még meglehetősen »zöld szénát« levelestől együtt betakarítani. Abszolút száraz persze, nem volt, föl is melegedett biz az kissé, de nem bánom, csak hogy már az enyim.

Hanem a zabos bükkönytermés minőségi értéke oda van. Szép bunda fejlődött a nyirkos tavasz alatt a táblákon belőle. Meteor segítségét is igénybe vettük a kaszálás ideje meghatározásához, meg is száradt vagy kétharmadrésznyire a szép rendtermés, meg is forgattuk, rá is jött kis-kis megszakításokkal a hetes eső, el is vette a jóízű falatunkat. Petrenczékben ismét megázott a termés, többször. Hol szárogattunk, hol meg-megáztunk, mig elfogyott a türelem, s oda sem nézve egy kis permetező csöpörgőnek, a poros, füstölő szénát bevittük. Bánom is már, ha fölmelegszik, legalább a fermentáció ad neki majd valami

kis izt; majd mégis csak elfogy annak idején. Persze, hogy elfogy, attól nem félek. Hanem, hogy e silány és annál drágább takarmányt semmiféle állat haszonnal értékesíteni nem fogja tudni, az már bizonyos. Drága a zabosbükköny, széna, ha legjobb is, drágább a megtöbbszörösödött szárítási, betakarítási költségekkel, drágább a nagy erjedési százalékkal, a sok hulladékkal és legdrágább, mert nem jó; kilugozott, beteg a széna, minimális tápértékű. Bizony van olyan (lóheres) buzaszalmám, a mi többet ér. Érdekes, hogy a legsebb zabosbükkönytermés nem a trágyázott táblákon volt, hanem egy 6 éve nem trágyázott földön, tengeri után. Kár is a bükkönynek a trágya, a hol más növényvel jobban fölhasználható.

Alóhere második kaszálása most van hordás alatt. Ez is ad annyit, mint az első egy-egy 6 mázsás szekérrel magyar holdankint. A minőség persze a kánikulai szárazságban mesébe illő, elsőrendű. Hogyne! Kedden kaszáltuk, szerdán reggel jókor apró villahegyekbe gyűjtöttük, csütörtökön reggel a kis kupaczkait nagy vigyázással piszkálás nélkül, két villa között megfordítottuk, pénteken nem értünk rá bánni vele, szombaton behordtuk. Száraz, mint a puszkapor, minden szem levele, virága épen van, sem, levél, sem virág színét nem vesztette; olyan haragos zöld a pajtafiókban messziről, mint ma egy hete nyers korában volt. A mit az isten elvett a bükkönyben, a másik kezével visszaadta belőle lóherében. Hála érte!

A magnak való lóhere-tábla bundája nem valami zárt bundáju ugyan, de szépen fejlett, gombos. Nem sok, de egészséges termés ígér, ha szerencsénk lesz hozzá. Biborheremagból du aratásunk volt. Bár a takarmánynak való termése olyan lett volna a tavasszal! De hát úgy látszik, nem minden tejfől fenéig.

Az ideji vetésű, 250 hold lóhere mind jól sikerült, egyformán a buza, a rozs, az árpa védőnövény alatt. Az elegendő nedvesség alatt kikelt minden arra való szem. Ha most a kánikula meg nem kinezná őket, mint tavaly, jó tarlóhere-termésnek örülhetnénk még az idén.

TÁRCZA.

Az Upstalsboom környékén.

Eala fria Fresena... Ti szabad frizek, annyira hozzá nőttetek a szivemhez, hogy néha valóságos honvágy fog el sik országok után, a melynek »sem halma, sem teteje«, mint alföldi pusztáknak. Sok rokonvonás van köztetek és az én egykori — a jobb erkölceiből még ki nem vetkőzött — magyarjaim közt. A mint azok küzdöttek török-tatár és ezeknél vérengzőbb keresztények ellen, a ti életetek is hosszú évszázadokon át szakadatlan küzdelem volt a nagy tenger ádáz áradata ellen. És ha nem is voltak mindig a győzők, mégis közmondásossá vált a büszke szózat: Deus mare, friso littora fecit.

Kelet-Frizia a közmondásosan tojáslepénynek állított német tartomány, melynek a java (már t. i. a termékeny tengermelléki grodenei) a széle, éppenséggel nem vonzza a turistákat. Nem is volt jó sokáig vasutja, csak Jeverig. Mikor elsőben itt jártam, üveges hintóban — akár csak egy bérmutra induló püspök — tettem meg az utat Aurichba. Épp oly ködös mint mozgalmas napra virradt akkor e városka, azoknak a

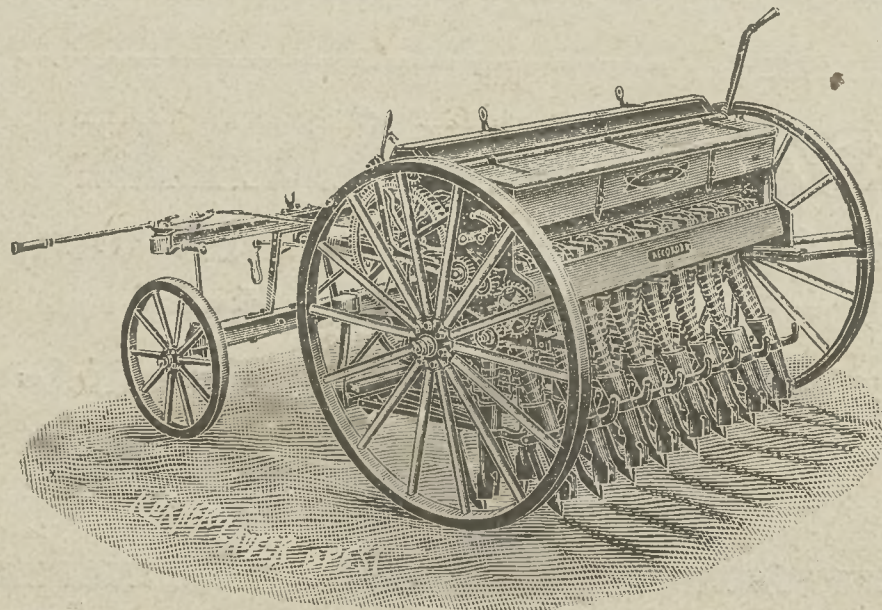
nagy vásároknak egyikét tartották még akkor, a melyekről már a középkorban is hirneves volt. Mostanában két órai viczinális döcögés után, csendes vasárnapon járom verőfényes utcáit, a melyek kőburkolata közt vigan zöldel a fű, akár az eszéki felső városban.

Bizony Aurich ma sem ékeskedik bérpalotáknak mondott égbenyuló színórmértékes kőhalmazokkal, sem füstös gyárkéményekkel. Teljesen nélkülözi azt az arany és élvezetek után vágyódó, a létért való küzdelemben a szomszédot agyontiprással fenyegető nyugtalanul izgó, mozgó tömeget, mely a nagy városoknak oly jellemző staffáge-zsa. De nekem az utam mégis sietős az Upstalsboom felé. Az egy 70 lábnyi földemelkedés, tehát olyanfajta hegy, mint az egykori Popa Györgynek a szőlőhegye az orosz-lamosi vasuti állomás mellett. Legujabban kisütötték, hogy ez az emelkedett hely, melyhez hajdanában a Rajna és Weser közt lakozó friz törzsek kiküldöttei pünkösdi utáni kedden, Isten szabad ege alatt összegyűltek, hogy tanácskozzanak és országos ügyekben törvényt hozzanak, valamikor egy nagy pogány sir (Hünen-grab) volt. Upstal annyit jelent németül mint Oberstuhl, vagyis felső törvényszék. Az itt összegyűlekezett tartományi kiküldötteket Upstalingen néven ismeri a frizek története, mely azonban csak sejtésképpen közli,

hogy ilyen összejövetelek Nagy Károly ideje óta folytak, Enno apát, ki a XIII. század elején élt, is már ősrégi szokásként emlékezik meg ezen gyülekezetekről, melyek helyét évszázadokon át hatalmas tölgyek jelezték. Most egy kis kőgula jelzi, a fenyőfákkal és cserjékkel beültetett ligetben, a melyet a Keletfriz tartomány az ősök emlékének szentelt. Megpihenni jöttem ide, de leltem mégis elszáll kis hazámba, a hol — úgy látom — addig nem boldog a magyar, mig Wienben készült tulipánnal gomblyukában nem álmodozhatik az ipari nagy Magyarországról...

A Kossuth Lajos védegyleti mozgalomból, mely minden naivitása mellett nekünk méltán oly rokonszenves volt, vajjon mi maradt meg? Annak emléke, hogy nagyanyáink és anyáink egy időben fehér-babos kék karton szoknyában jártak, és pozitívumul az, hogy Goldbergerék budai előnévvel magyar nemesek lettek.

A mai annyira liberális világ szeret a középkori rabló-lovagok viselkedésén csufolódni, mire pedig a mai kor rabló-lovagjainak aligha van jogczimük, mert azok végre is a saját bőrüket vitték vásárra, mig ők Wertheimkasszákkal páncélozott irodáik puha angol zsölyéiből dirigálják lelketlen zsoldoshadjaikat (utazó, aquisitor, ügynök, szerelő és az ég tudja, miféle hangzatos néven), hogy foszto-

„Szab. Rekord II.” sorvetőgép.

Losonczy gyártmány.

Sorba vet, sorba trágyáz!

Kivánatra szivesen küldünk árjegyzéket.

A M. Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége

Budapest, V., Váci-körut 32. szám.

Ránk is férne. Réti sarjunk ugy is vékony lesz megint.

Az aratás. Soha annyi hányattatása, változása, reménynek, csüggedésnek, — soha akkora latitud ugyanazon vidéken legelsőrendű és teljesen nyomoruságos terméshirekkel, — minőségben ritka jó aczélos, és besült, aszott valósággal, mint az idén. Az őszi késő vetés, a korai lefagyás, a rossz telelés, a még rosszabb kitavasodás mizériáiról minek beszéljünk, tudja mindenki, Szentgyörgy-nap táján, egész május 10-ig, csak orrvérző gazdák jártak csüggeteg képpel a mezőkön. Általános volt a vélemény, hogy megismétlődik, sőt még szegényebb lesz az ideai év a tavalyinál. Sok buzát kiszántottak.

A május pedig csudát tett mindenütt, a hol tehetett. Föllélegzettek az emberek, és bizva-bizván, dörzsölték a tenyeröket. A hüvös, csapadékos június kedvezett a kitolódott vegetációnak, nagy kalászt, telt szemeket nevelt. A tavalyinál éppen két héttel későbbi aratás előtt jó hírek keltek szárnyra. »Somogy kitesz magáért ez idén.« Jobb uradalmak rekord-termést vártak 12—14, sőt helyenként 16 métermázsát is buzából katasztrális holdankint. Hogy a rozs megyeszerre jól sikerült, mindenki biztosan tudta. Árpára jó idő járt, tehát hoz bőven. Zabunk közönségesnél jobb valamivel.

Az aratás eleje még jól beleesett a nedves időbe. De meg kellett lassan kezdeni, nehogy az eső elmúltával esetleg minden egyszerre érjen be. Az arató kényelmesen dolgozhatott majdnem végig. A gabonák fokozatosan hosszan értek, nem volt sürgős a vágás. Teljesen beérett buzát csak egy táblában vágunk, a többi képeben száradt be.

A rozs-aratás azzal a meglepetéssel szolgált, hogy bizony ablakos az és keresztszám is több lehetne. De hát nem több.

Az árpa a buzák előtt érett. Tele voltak felnyulott, buja lóherével, luczernával; a vágással vártunk-vártunk, meg is érett a szem teljesen, az első még mindig, minden nap szemetelt. Már a lábán elvesztette színét az árpa, megsárgult. Két baj között kellett választani. Vagy rendre vágatom a lóherétől vastag árpát, a mi-

nek sok száradás kellene, ha sokáig k'nt hagyom, elázhatik, beleülekszik a tarlóba, fölvetelkor letörik az agyonérett konyult kalász, mennyiségben, minőségben nagy lesz a veszteség. Vagy vágatom az árpát magas tarlóra, köttetem mihamarább, lehetőleg kirásván a marokból a lóherét, hordunk, csépelünk azonnal. Hogy az árpa minőségének a félnyers lóhere a kévében használni nem fog, előre látható volt, de a termés kézbe jön, teljes mennyiségben. Az utóbbi eljárást követtük: Rövidesen lezajlott az árpamunka. Mire szagatva, lopkodva az esőben, elkészült a cséplés, olyan mindent szárogató verőfényes, eforró kánikulát kaptunk, hogy különb sem kell. No, az árpának már mindegy, ezen túl vagyunk.

A magtárban bizony jó citromsárga az árpa képe, itt-ott tarka is kissé; de mindenütt telt szemű, finom héjú, lisztes. Talán, ha fehér nem lesz, a sárgás árpa is jó lesz sörnek?! Tul lévén a cséplésen egészen, 29-én beszámolhatok pontosan az eredményről. A 150 hold árpa (magyar holdanként) adott átlagosan az aratórészszel együtt: 734 kilogramm szemet. A legmagasabb átlag volt 1 magyar holdra: 941 kilogramm össztermés, a legalacsonyabb volt 541 kilogramm. Az előbbi egymagában volt vetve, utóbbi pedig fél maggal luczerna védőnövényeként. És hát meghagyódott magnak. Keresztszám az árpa kis holdanként 15 keresztet adott 18 kévével számlálva.

Rozsból arattunk 450 hold vetésen 7800 keresztet á 18 kéve. A miből esik egy magyar holdra 17.3 kereszt. De nehéz kévéből. Két nagyobb tábla rozson műtrágyázási kísérlet volt. Az eredmény:

a parcella száma	kapott műtrágyát nagys. (m.-hold)	adott rozsoz átlag 1 m hold :
I.	13 ³ / ₄ üresen ellenőrzésül	21.4 kereszt
II.	11 ¹ / ₄ + 75 kg. s.-phospat	23.3 „
III.	11.— 100 kg. Thomassalak	24.— „
IV.	10 ² / ₄ 75 kg. s.-phospat	26.— „

A másik műtrágyázott tábla terméseredményét egy magyar holdra vonatkoztatva: 18.1 + 18.7 + 18.6 kereszt rozs. Ezen táblán az

előbbi tábla III. parcellájának megfelelő tiszta Thomas-salakos részlet hiányzott. A műtrágya illetően elosztását a cséplés teljes bevégezte után indokolom. Az eddigi eredmények is beigazolni látszanak ama régi igazságot, hogy a termelésben mint megközelítően egyenrangú tényezők vesznek részt: a természet (időjárás, stb.) a talaj trágyaereje és a talajmunkák minősége. Az állítást a cséplés után könnyebb lesz bizonyítani. Most csak mint száraz tény iktatom ide, hogy előbbi tábla terméséből csépelünk konvencióra szükséges rozst. Minden parcella termése szigoruan elkülönítve kezeltetett. Adott pedig az első tábla III. parcellája (Thomassalak) 11 m. holdon 263 keresztből 131.46 q rozst, a miből esik egy holdra 1195 kg., egy keresztre kerekén 50 kg. Ugyanezen tábla IV. parcellája (Superphosphát) 10³/₄ m. holdon 276 keresztből adott 128.77 kg. rozst, tehát adott egy hold 1226 kg., egy kereszt 46.6 kg. szemet. A dupla trágyás és az üres parcella termése még csépeletlen, mert a gépeket a sürgős árpa foglalta le; végleges eredményt tehát még nem adhatok, szives engedelmökkel azonban mielőbb. Az ideai csapadékdus tenyészidő azonban hogy inkább kedvezett a vízben oldható superfoszfátnak, mint a nehezebb Thomas-lisztnek, már az eddigiekből is kiviláglik. Az utolsó szó kimondása előtt azonban bevárjuk az utóhatás eredményeit is.

Hogy félre ne értessem, sietek bevallani, hogy a tárgyalt rozstábla valószínűleg a legjobb az idén s adjuk bizony a többiek között elsőbbséget is majd; mégis a rozsokat illetőleg jó reményekkel nézünk a cséplés elé. A múlt és az ideai rozsvég így fest egymással szemben: 1908: 350 holdon termelt 5646 kereszt (á 18 K) átlag 16.1

1909: 450 holdon termelt 7800 kereszt (á 18 K) átlag 17.3.

Szivesen hiszem, hogy a tavalyi kereszték átlagos fizetőképessége 36.3 kg is fog valamit az idén javulni.

A buzatermés élesen szemlélteti a viszontagságokban bővelkedett elmúlt tenyészévet és igazolja a természetben az aratás elején

gassák a nekik védtelenül kényük-kedvére kiszolgáltatott fogyasztó közönséget.

Szép kivánság az, hogy: »Isten áldja meg a tisztet ipart!« De hát mit áldjon meg, mikor a szabadság már jó formán tönkretette a tisztességet, helyébe ültetve a legszemérméletlenebb nagyképűséggel a leglelketlenebb gschftelést. Igaza volt annak a görög bölesnek, ki azt hangoztatta, hogy az istenek legfőbb javaikat csak munkáért adják cserébe. Dehát vajjon dolgozni akarnak-e Magyarországon az emberek? Különösen a salve obnia iparosok?

Vajjon igazán dolgozni akar-e az amerikai kőműves, vagy a spanyol grandezzával (mulhatlanul csak adjutáns kíséretében járó) kiküldött szerelő és segéd? Bizony mondom nektek, ha az a lekicsinyelt földmunkás annyi jóakarát és szaktudással végezné a teendőjét, mint a mi kisebb-nagyobb ipari cégeink u. n. mérnökei, előmunkásai és szerelői, régen felkopott volna az állatok! Mennyi elzüllött existenzia nagyképűsködik nálunk a — salve venia — magyar ipar »megteremtésén!« Ide sietve barbár magyarokhoz, a szélróza minden tájékaról, — de nem dolgozni, hanem fosztogatni! Ott, a hol az a jelszó »minél kevesebb munkát végezni, de minél többet bezsebelni«, a hol az adott szó szentsége ismeretlen fogalom, ott hiába állítunk fel állami támogatással akár óra-, akár műselyem-gyárakat. Életerős, egészséges ipar nem épülhet fel még a legfurfangosabb panama szeméten sem...

Friziának termékeny lapályain megadták a módját a vagyonosodásnak, de a friz azért meg nem elégedett azzal, hogy a bőségbe tunyálkodjon, hanem munkás kezét kinyújtotta a sovány »Geest« és a termékletlen hangás-vidék felé és itt is, ott is büszkén vallja magát parasztnak.

Ilyenül mutatja be magát az a jóképű friz is, ki tanyája előtt állva, meginvítál egy pohárka »Doornkáttra«, de mikor a sonkákkal és szalonna-oldalakkal tele aggatott kémény alatt pipára gyujtottunk, a kupicza pálinka helyett egy palaczk Madeira bort helyezett leánya elénk, a ki — bár most került ki az endenmi leánynevelő-intézetből, — éppenséggel nem látszik apjának paraszti voltát restelni.

A gazda, mikor megtudja, hogy magyar vagyok, nem mulasztja el annak hangoztatását, hogy ő is tudja, milyen szabadságszerető nép vagyunk és mi is a mezőgazdaságot valljuk a legszebb foglalkozásnak! Szinte belepirulok ebbe a dicséretbe!... Vajjon oly kitüntetéssel fogadna-e, ha tudná, hogy olyan ország szülöttje vagyok, a hol a nép jóvoltából »nagyságos« országos képviselővé előléptetett paraszt nem tud okosabbat, mint hogy az ország színe előtt a paraszt titulus lealázó volta ellen szavaljon!! Ha tudná, hogy a somogyi, baranyai stb. parasztag megköveteli, hogy őt »pógár«-nak ezimezzék, nem tudva, hogy hát éppen ezen cím éppen úgy megilleti az annyira lenézett házatlan zsellért, meg az Iczig csaplárost is,

Hát az igaz, hogy a friz paraszt viselkedése nem olyan, hogy nevét csufondárosan lehetne venni! Mikor én az aurichi vásáron déli ebédre egy koresmába térve, nagy ebédlőjének a hosszú asztala mellett letelepedtem, megkérdeztem kísérőmet, hogy kik ezek a jóképű illedelmes magaviseletű urak körülöttem? És azt az engem akkor meglepő választ nyertem, hogy azok kivétel nélkül »parasztok«.

A vásár lezajlása után Wittmundba visszagyerekezve, csak elvétve láttam bolondul hajtó részeg vásárost, kiknek hovatarozandóságát illetőleg kocsisom megvetőleg felvilágosított, hogy ezek »hanga-kozákok«. Akkorában ugy magyaráztam meg a dolgot, hogy valószínűleg olyan telepes-félék lesznek, mint nálunk a gányók, kiket a »szögedi« vásárból hazaindulóban hasonló lelkes állapotban elég gyakran láttam. De a mint a frizek történetébe valami mélyebben belehatoltam, és ebből kifolyólag sétámat most Zwarteweg felé kiterjesztettem, újból csak hazámra kellett gondolnom és arra a mélyértelmű magyar mondásra, hogy »kutyából sohsem lesz szalonna!«

A mint Mokány Bercei nem civilizálta a cigány fajzatot azzal, hogy a primás muzikus rücskös pofáját össze-vissza csókolgatta, sem Tékozló Marci azzal, hogy fél vagyonát a cigányra elköltötte, sem néhai József főherceg azzal, hogy cigány grammatikát írt, még itt fönn, az Északi tenger közelében sem sikerült a porosz »drill«-nek cigányból

Szivattyúk és Mérlegek

Különlegességi gyár:
GARVENSWERKE

Központi igazgatás:
Bécs, II., Handelsqual No. 130.
Városi mintaraktár. Garvens W.
Bécs, I., Schwarzenbergstr. 6.

szárnyra kelt szélsőséges híreket. A legmesszebbi határ a buzatermésből egy m. holdra vonatkoztatva, 10.— és 26.6 kereszt á 18 kéve. Az össztermés 620 holdon 9328 kereszt, esik tehát egy m. holdra átlag 15 kereszt. A szalmástermés tehát gyenge közepes csak. Némi remény, kecséget onnan, hogy a kék sulyosak, a buza telt kalászu, a szem szépen fejlett, aczélos, nehéz.

A buzaátlagok óriási ingadozása szorosan összefügg a lefolyt tenyészidő viszonyosság voltával. Azon táblák, a melyek még idejében, szeptember folyamán, október 10-ig elvették, a melyeknek tápanyagokkal való ellátása, a talajmunka kellő megadása módunkban volt (tavaly őszszel vetett a bérghasználat először itt), mind a jobb termésű táblák között vannak. Fényesen beigazolódott, hogy a termés mennyiségére az ekészántások száma kisebb befolyással, van, mint a végzett talajmunka minősége. A három szántásba vetett gabonák hátrányban vannak azon táblák termésé mögött, a melyek csak 2 szántásban részesültek, (1 tarlóbuktatás, 4 kéverő, 7—8 mély szántás), de vetőszántás helyett tárcsás boronákkal műveltettek a kívánható legjobb strukturára.

Legjobb fagyállónak a gyugyi buza bizonyult. Trágyás répa után az október 26-iki lefagyás előtt 2 nappal vetve tavasszal, a keserves februárban kelt, azt is kiállotta és adott holdanként 15 kereszt nehéz aczélos buzát. Utána jön rögtön télállóságot illetőleg a diószegi és csak egy a többiek.

Főlemlitendőnek tartom, hogy Teleki csalamádé után egy szántásba, tárcsás boronák után superphospháttal vetett Sierbán-buza adott holdanként 25.5 kereszt jó lábas buzát. Tehát igen is lehet okkal-móddal Teleki csalamádé után buzát is vetni neki való talajon.

A vidéken a megejtett első buzacséplések nyomán riasztó hírek keltek szárnyra. A későn kelt, ritkán maradt, sokáig zöld buzák hőütést kaptak, ócsut eresztenek. Sok helyütt az esős tavasz elősegítette az üszög fejlődését jobban, mint féltek tőle. stb, stb.

Isten tudja. Mi most kezdjük a buza csép-

lését, tehát nem tudok szót szólani mást, mint a mit reggel láttam: a buza jó minőségű és közönségesen is folyik a gépből. Talán nem lesz a legutolsó. Az üszögtől pedig erősen hiszem a látottak után — teljesen mentesített a szigorúan betartott Linhardt-féle csávázási eljárás.

A zabok is le vannak aratva. 240 hold adott 3431 keresztet, egy hold tehát 14.3. A hogyan mi még a zabbal bánunk, ezt a mennyiséget sem szabad nagyon keveselnünk. Jövőre talán már másként lesz. A zab kedves növény, kivált a mai áráknál.

Takarodás ebben az afrikai melegben bátran megy, holnap zab kivitelével minden kazalban lesz. A cséplőgépek az agyonszáradt kékéből sok töreket készítenek, a mi meggátolja a gépek teljes munkaképessége teljes kihasználását.

A tengeri fejlődése periodusonként hol a sárga, hol a sötétzöld szín jegyében állott, a szerint, a mint a sok csapadékos, borús időt a napfény és meleg fölvaltotta. A csapadékot a tengeri ki is használta. hajtván eddig a fajtákhoz képest 2—3 méter magas szarát. Nagy reményekkel is voltunk az ideai tengeri termést illetőleg. A július 15-én hirtelen beállott száraz, meleg idő azonban meggátolta a tengerit igérete beváltásában. az óriási szár igen kevés fejet hozott, sok a meddő. növény. Még legjobbak a korán elvetett és korai apró keményszemű féleségek. Hátráltatója a tengeritermésnek még a gazok, gyomok hirtelen megsokasodása is. Egyszer kézzel apróra, négyszer lóval keresztben kapált Hermann táblát most kell kézzel, gyerekekkel gázoltatni; mert az esős 3 hétben, mikor a táblára menni nem lehetett, a trágyaerős földben a gyomok buja fejlődésnek indultak és az eső elmúltával pedig az aratás lett a mulhatatlan. Tisztogatni pedig kell, ha nem akarom táblámat évekre elgázósítani a »kapás növény« alatt is, mert őszit szeretnék bele ez idén még vetni. Meteor jövendölte 4-iki csapadékot sokan és nagyon várják, lenditene még a tengeriken és képesítené a Teleki csalamádékat, hogy fejet hozzanak. Tavaly is az aug. 18-iki nagy eső után hozta

a termést. Az ideai Teleki csalamádés táblák gyönyörű fejlődést mutatnak. A legelső vetés átlagosan 280 cm. magas és jól zárt. Ha megázhatik, fejet hozhat eleget, remek termést adhat, csak győzzük majd 45 holdról lehor-dani.

Takarmányrépákra, cukorrépára eddig igen jó esztendő jár, most már azonban ezek is esőt kívánnak, különben kivált a cukorrépa, a mely a föld fölött nem igen nőhet, benne szorul a csonttá kérgesedett földben. De hát Meteor is ígért esőt, a szél alulról fú; reméljük a legjobbat. A mit annál szívesebben is teszünk, mert csak itt 250 hold ideai vetésű lóher első termése ezen fordul meg. Sok, vagy semmi az esőtől függ.

Arató, cséplőember mind kezesbárány ez idén. Milyen előzékenynyé, ügyeskedővé vált a még alig pár év előtt nyakasan, mereven sztrájkoló arató. Minden, csak közönségesen termelt táblának örülnek már és külön-külön dicsekednek mindegyikkel. De nagyhatalom is a gyomor, kivált ha 15 forint a buza ára!

A ritka buzák tarlójában majd sukos fű van. Soha ilyen jól és olcsón birka nem élt. Megy is jól az üzetés. Fele idő alatt elkészül, tehát rövid lesz az elletés is, egyöntetű a bárány.

Tarlók hirtelen megszáradtak. A mit a takarodás miatt azonnal nem tudunk el-munkálni, kemény már, mint a kő. A lóherések második kaszálását be kellett várnom, mert sarju a réten alig lesz; lóherészám van, de a lóherföld egy merev csontlappá vált. Most van az az idő, a mire mondják: most jobb szeretnék imádságos könyvük lenni a gazdáknak, mint igásökrük. Elhiszem ám!

Ezen az állapotban van hivatva a Kőszegi gép segíteni. Ha az segített volna, készen állana már minden tarlóm, a mibe őszi következik. A Kőszegi törhetné a tarlót tovább a tavaszak alá a neki való kemény földön; az ökrökkel pedig vigan keverhetnék a felporhanyított tarló alatt idejére beeredett talajokat. Vigan menne a dolog 7½ zollra 2 ökrrel; így pedig megy majd, mint máskor, lassan, keservesen, siró-rívó szántógyerekekkel.

emberséges embert faragni! Idő lett volna rá elég, mert éppen Nagy Frigyes korában történt, hogy Aurich közelében a most Moordorfnak mondott Zwartewegben cigánytelepet létesítettek. Ám még vagy 30—40 év előtt sem ment ritkaságszámba, hogy a cigányok bekormosított arczczal (Swartmackers) vagy álarczosan (Netteboven) megtámadták és kifosztották az utasokat. Aurichból egész katonaszázadoknak kellett kivonulnia, hogy a cigányokkal rendet csinálhassanak. Egy ily alkalommal történt, hogy a rongy faluban két társzekerre való lopott holmit találtak! Megpróbálták aztán, hogy megtanították a cigányokat a seprőfonásra és lábszőnyeg-készítésre, de ez is csak újabb titulus volt nekik a koldulásra és kapcsolatos lopásra. Aurichon kívül Enden, Leer és Norden városokban valóságos karavánokban járták be az utcákat és a mit közvetve vagy közvetlenül szereztek (már t. i. loptak), azt menten meg is itták. Emlékszem, hogy kóborlásaim alatt csunya, esős időben magam is találkoztam egy cigányasszonnyal néhány rossz seprővel karján, egy porontyával a hátán, a ki nekem — jövendőlni akart! Kodakom

megörökitette az ábrázatját, bár én épp oly kevésbé csodálkoztam azon, hogy ilyen helyen is cigányasszonnyal találkozom, mint mikor még Norvégiában is egy trencsánszki Stoliczéből származó drótos hazánkfiához volt szerencsém.

Most a jó frizek újból azon fáradoznak, hogy a Moordorfiakat kezesekké tegyék, a mint hogy én is valamikor egy kis rókát akartam megszéldíteni. De hiába volt, hogy kölni vízzel locsolgattam, ő kigyelme, ki a »Spitzer« névre hallgatott, büdös maradt azért és csakhamar a fogát viczorította rám. Az aurichiak meg melegedő szobát rendeztek be a cigány fattyuknak, a mit már legénykoromban megcselekedett egy Almássy Zsádányban, ki pláne egy egész házat bérelt ki részükre; de nem sokáig túrték a meleget, hanem menten megszöktek!

Azt is közölték velem, hogy a zwartewegi felcseperedő leányoknak egy kötő- és varróiskolát rendeztek be, hogy őket ezzel »a zabolátlan és erkölestelen élettől elvonják«. Szóval, korunk beteges humanizmusa ott is virul, de előreláthatólag végelemzésben is

csak olyféle gyümölcsöket fog érlelni, mint a — dánosi rablógyilkosság volt!

Mikor a városka széléhez értem, a szélmalom vitorla-kerekei csak oly vigan forogtak, mint mikor először szemembe ötlött. Elnéztem játékos munkájukat jó ideig, mert hát a szélmalom a legunalmasabb, hangulat nélküli vidéknek is életet kölcsönöz.

Ebédre a »Piqueur-hof«-ba tértem be, a hol hajdanában, mikor még Aurich is rezidenczia volt, az udvari őrseg tanyázott és előtte, a krónika szerint, egy akasztófa is élkedett... A mi most sem ártana sok helyen a »Herr Ober«-ek intelmére.

Nemrégiben egy angol utazó járt Aurichban, a ki következőleg írta le: »Ezen városka hatezer lakóival, fák alá rejtve, erdőcskével körülövezve bájos csendéletet él. Gyarak nem rontják a levegőt, lármás turisták tolongása nem zavarja a nappal csendjét, kocsizorej az éjszakáét. Békés elaltató hely ez, mely egykori fejedelmei sirjai felett őrt áll.« Ez az én ítéletem is.

Dr. Rodiczky Jenő.

Vasuti összeütközés miatt

a mezőhegyesi versenyre küldött CASE 32 HP gőzeke

vaggonról lezuhant és jelenleg munkaképtelen. Ha csak valamiképp lehetséges, igyeke-zünk a versenyre idejében egy másik gépünket küldeni. De ha lemaradnánk, már most UJ VERSENYRE HIVJUK FEL a távollétünkben győzöt!

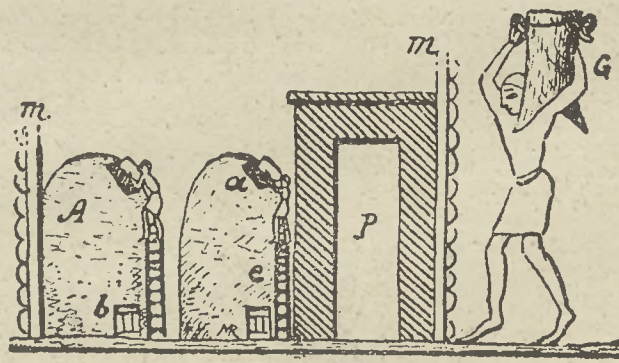
Automatikus aczélcseplőnket működésben biztosan bemutatjuk.

HAHN ARTHUR Budapest, VIII., Üllői-ut 52/B.

A Kőszegi gépes gazdaság talán, ha akarna, sem tudna elkészni az őszi vetésével. Hogy pedig ez mit jelent, mindegyikünknek igen élénken illusztrálja éppen most a cséplőgép.

A magam részéről, az én eszem szerint, a mig kísérlet utján az ellenkezőről meg nem győződnek, a Kőszegi gépet nem alkalmaznám keverő szántásra őszi vetések előtt. Nem mintha nem biznék benne, vagy nem tudnák akár kitűnő jól is elvégezni, hanem, mert talajainkat nem tartom eléggé trágyaerősnek még ahhoz, hogy a nap fénye, melege és a levegő közvetlen érintésének elmállasztó, tápanyag képzést elősegítő, bakterium-éltető hatását az ekével megfordított, tehát a második rétegben nélkülözni tudná. Vagy a hol tudná is, először a Kőszegi-vel végzett tarlóporhanyítás után, másodsor az ekével teljesített keverő szántás után, tehát a nap- és levegőfürdőben részesített két talajréteg és az ilyen munkával önkénytelen is vele járó kiváló minőségű talajstruktúra — nézetem szerint — csak előnyösen befolyásolhatná az őszi vegetációját.

A Kőszegi gép a keverő szántás alatt a téli szántások előtt törhetne tarlót, a mire vetés után az ökörfogatok azonnal hordhatnák a trágyát, a Kőszegi gép pedig a béresek nyomában azonnal szánthatná alá. (Pardon! — olthatná a talajba bele.)

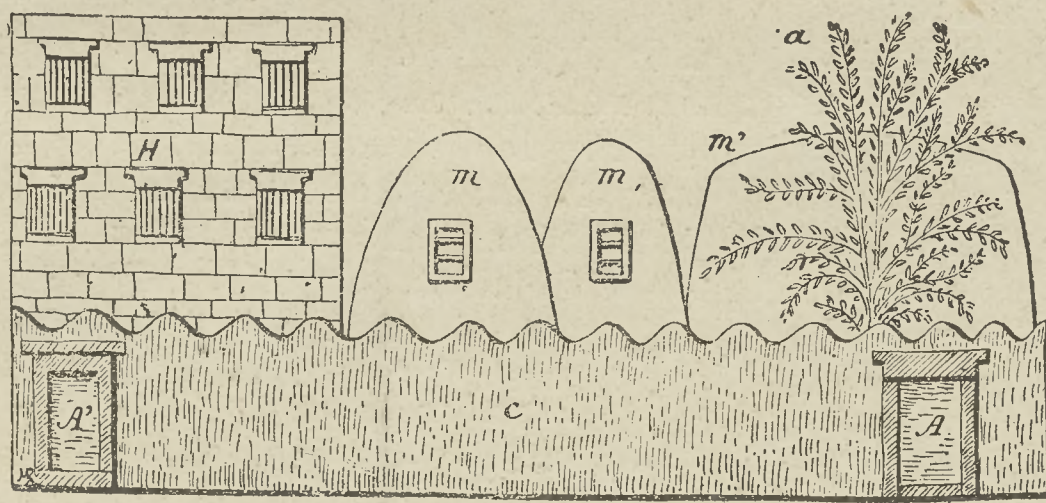

117-ik ábra. Egyiptomi magtár Thebeben.

födelük, de a melyek tetejét kupolaszerűleg beboltozták. A kupolán nyílás volt és létra segítségével öntötték bele a gabonát (lásd 117. ábrát). Ilyen magtárak egész sorozata volt egymás mellé építve (lásd ugyanazon ábrát). Ezeket a magtárakat felül, *a*-nál töltötték és alul *b*-nél ürítették ki. A gabonát már akkor is zsákokban hordták a vállon, csak-hogy fenékkal támasztva a vállra, álló helyzetben. A zsákok szövetekből vagy bőrből voltak. A 118. ábrán egy fallal zárt udvarban sorakoznak a magtárak, a melyekre a szélső magtárakra épített lépcsőkön vitték föl a gabonát. Ezen rajzok Benni Hassanban találtattak.

Ilyen magtárakba gyűjtötte József, a biblia szerint, a rengeteg gabonát, melyet aztán az általa előre megjósolt éhség alkalmával a népnek jó pénzért osztott ki.

A jó módu egyiptomiak háza emeletes volt és kőfallal volt körülveve, elzárható ajtókkal. A körülzárt területen voltak a *m* magtárak, melyek szelelő ablakokkal voltak ellátva és az udvart olajfák, pálmákkal, datolyákkal, fügefákkal és lugas szőlőkkel. 119-ik ábránk egy thebei lakházat tüntet föl magtáraival, falaival, kapuival és fáival.

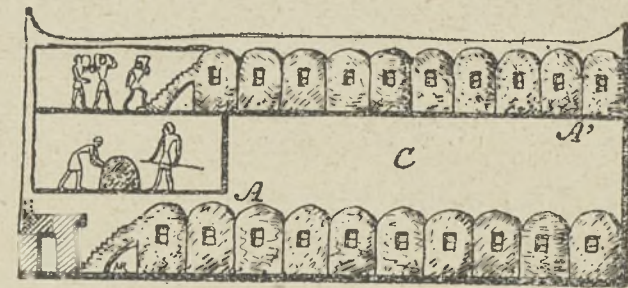

119-ik ábra. Egy thebei jómódu egyiptomi lakháza, udvara és magtárai.

mondta a gyár külföldi képviselőjének »*Sie sollen die Maul und Klauenseuche bekommen, dass Sie die Maschine hergebracht haben*«, de természetesen, midőn a fenti választ elvárom, ebben egy szakférfi, szakszerű választ reményelem!

Mielőtt közleményében foglaltakat egyenként taglátnám, legyen szabad első sorban is figyelmét ezen válasza okot adott cikkemre újból felhívni, hogy lássa cikkíró ur, miszerint ő választ, azon körülmények számba vétele nélkül adta meg, melyeket én számításomat megelőzőleg előre bocsájtottam.

»Az átlagos munkaidő szövetkezetünknel napi 16—19 óra között váltakozik; ha a tisztán csekély szántásnál 20-al nagyobb teljesítményt veszek fel, akkor a gép 1950 + 390 = 2340, kereken 2350, holdat szántott volna fel. Ennél nagyobb teljesítményt csakis latifundiumok képesek felmutatni, hol a gépnek nagy táblák állanak rendelkezésére, hol az utazás alatti időmulasztást szántásra fordíthatják. Közép birtokok szántásánál ezen fent számításba vett teljesítményt csakis akkor haladhatná túl a gőzeke, ha annak munkája a tavasszal is beszámítatnék; de a mennyiben egyrészt a gépkapánál sem számítottam a tavaszi munkát, másrészt a tavaszi munka, különösen a gőzekénél nem okszerű, azért ezt egyáltalán számításom kívül hagyom.

118-ik ábra. Egy nagyobb birtokon magtárkomplexuma Benni Hassani lelet.

Válasz

»Megjegyzéseka Kőszegi-gépüzemköltségeihez«
czimü közleményre.

Tekintetes szerkesztőség!

Aug. 1-én megjelent b. lapjában, egy »közlemény« fenti czim alatt, mely kétségbe vonja számításaimat a Kőszegi gép üzemköltségeit illetőleg; miután én magamat, — a gőzekénél szerzett 5 éves alapos tanulmányaim folytán, legalább is az üzemköltségeket illetőleg, — oly szakembernek tartom, mint cikkíró ur egyrészt, másrészt pedig cikkemet, melyre e választ kaptam, becsületes elvekkkel, reklámhajtás célja nélkül irtam meg, engedje meg, hogy ha talán hosszasan is, de oly alaposan, mint azt a kezeim között levő adatok folytán módomban van, a fenti közlemény igen tisztelt írójának, b. lapjában válaszomat megadhassam; eleve is kérve a gépészmérnök urat, kritizálja válaszom elolvasása után azt, ahogy neki az jól esik, darabolja szét állításaimat, de bizonyítsa is be azok helytelenségét, — ha tudja? ez esetben előtte meghajlok.

Ha állításaimat alapos indokokkal megdönteni tudja, elsősorban is hálásak lesznek érte gazdatársaim, mert nem lesznek az én hibásnak talált felfogásom által félrevezetve, de nem kevésbé a gőzekegyárosok is, kik közül egy ugyanis már a »leipzig« kiállításán azt

A mennyiben a gépkapa elsősorban a középbirtok eszköze, az összehasonlítás is csak ezen az alapon történhetik.

A megejtett, hivatalos próbák szerint a gép 7" mély kapálásnál óránként 1½ h.-at végez, s benzinfogyasztása a próbák megelőző napok alatt 52 mm. csapadék által meglehetősen puhára vált topolyai talajon m. h.-ként 11.3 klgr. volt (tehát nagy átlagban kevesebb lesz).

Tudvalevőleg a gőzeke billenő ekéjén, a reflektorok alkalmazása nehézkes, míg a gépkapán akár 5 is alkalmazható, daczára ennek a gépkapa átlagos munkaidejét a gőzeke 18 órájával szemben csak 16 órára teszem. A munkanapot pedig 130-ról, 110-re redukálom; az így kiszámított 16-szor 1½ hold 24 napi teljesítményt 110-el megszorozván, az évi teljesítmény 2640 hold lenne; ezen mennyiséget 20%-al apasztván, a tényleges évi munkabírás kereken 2100 holdra tehető.

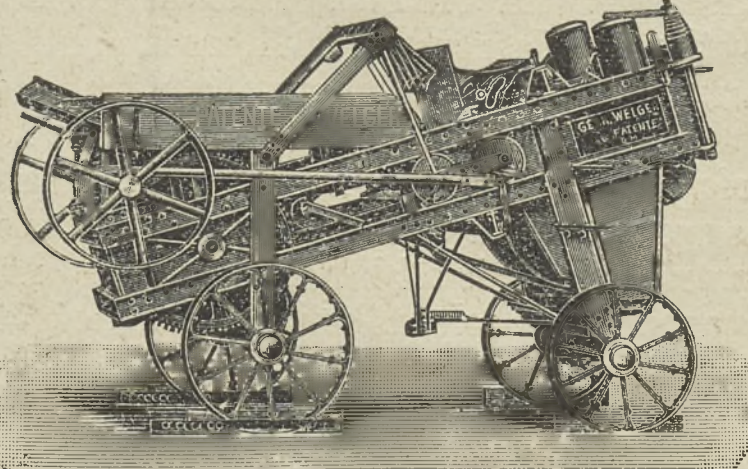
1. Az összehasonlítás tehát éppen azon oknál fogva, mivel a gépkapa első sorban is a középbirtok gépe, a szöv. alapon társult kétrendszerű géppel tettem meg, mert ekkép szerkezethet csak magának a középgazda tiszta képe a gépkapa értékéről.

2. Hogy ne tévedjek a gépkapa javára, annak munkanapjait a gőzeke munkanapjával szemben csak 110-re tettem, nem azért, mintha tényleg kevesebb volna a gépkapa munkanapjainak száma, hanem azért, mert

A gabona eltartása Egyiptomban.

Egyiptom az ó-kornak valóságos világitó tornya. Mezőgazdasága viruló volt, melyet a Nilus öntözéseinek köszönhetett és civilizációja nagyfokú volt. Mindennek nyomai megmaradtak a gulákban levő sirookban talált papirus kéziratokból és a rajzokból, melyekkel a sirokat feldisznítették. A fejlett egyiptomi mezőgazdaság egyik érdekessége volt a granárium, vagyis az épített magtárak. A nagy üzemekben a gabonát szilárdul épített magtárakban helyezték el, melyeknek nem volt

A nemzetközi szántóverseny alkalmából

Mezőhegyesre ránduló m. t. gazdaközönseget tisztelettel értesítjük, hogy a **ménesebirtokon, közel a szántáshoz, szabadalmazott, teljesen önműködően kötöző**

WELGER-féle szalmaprés-elevátorunk

is állandóan üzemben lesz látható.

Első Magyar Gazdasági Gépgyár R.-T. Budapest, VI. ker., Váci-ut 19. szám.

oly dologról lévén szó, melynél még huzamosabb tapasztalati adatok rendelkezésre nem állanak, nagyon természetes, hogy aki reálisan számítani akar, mindenkor az új dolog terhére kell számítani, hogy legalább az a megnyugvása legyen, hogy a lehetőségig iparkodott azon, hogy egy oly számot kapjon, melynél a valóságban — legalább emberi számítás szerint — nagyobb szám ki nem jöhet.

E tétel felállításánál is azonnal láthatja bárki, ki a gépet csak egyszer látta, mennyire objectiv akartam lenni és voltam is számításaim megtételénél; mert kell, hogy a közép-birtokosnál a gépkapának több munkanapja legyen, mint a kétrendszerű gőzekének; egyrészt eltekintve attól, hogy a trágya alászántás gőzekével nem mondható még ősszel sem a legokoszerűbb dolognak; tavasszal a számításba vett közép-birtoknál tengeri, burgonya, esetleg z. bükköny alá történő trágyaalászántás miatt, mely maximum 200 holdat tehet ki, — a gőzekét téli tanyájából ki se szabad rendelni, mert ezen kirándulás nagyon is drága dolog 200 hold miatt, a személyzetnek e rövid 8 napra való beállítását igényli, megszakitja a téli javítást, s a megszakitott téli javítás miatt ezen 200 hold elvégzése után jóformán ott kell kezdeni újból a munkát, a hol a téli tanyába való bevonuláskor kezdtük, »a gépek szétszedésén«, ha azt akarjuk, hogy jól javított s ha nem is 60 klgr. szenet, de legalább 110 klgr.-mot fogyasztó gépekkel menjünk az új idénybe.

Az évelő és bükköny földeket, ha felszántottuk, ismét várhatunk vagy 14 napot, míg a tarlókról a keresztek leszabadulnak; ha munkánkat pedig úgy osztjuk be, hogy a bükköny-földek szántását későbbre hagyjuk a czélből, hogy a gőzekének folytonos munkája legyen, akkor a mit nyertünk a réven, elveszítjük a vámon, a buza alá kerülő földek leszántása a hordással összeesik, akkorra esetleg már kiszáradtak, vagy ellenkezőleg tulvizesek, a gőzeke után szükséges igás fogatokkal szétboronálást, hengerelest stb. stb. el nem tudjuk rendesen végezni, mert az igák a hordással vannak elfoglalva, vagy ha van annyi igánk, hogy a hordás mellett ezt is el tudjuk végezni, akkor minek tartjuk a csekély mivéléshez a gőzekét? Hisz éppen az igáknak géppeli pótlása által akarunk boldogulni!

Nem így áll a dolog a gépkapánál, mert:

a) elsősorban is ez egy könnyen mozgó test lévén, a rendelkezéstől számított egy órán belül már a táblán dolgozhat.

b) A vele való trágya alászántás nem csak hogy eszközölhető, de ügyetlenül teszi minden gazda, ha éppen a gépkapának azon nagy előnyét, mely a trágyának oly korrekt bekapálása által neki meg van adva, nem használja ki, ha azzal rendelkezik.

c) Téli javítása, — lévén csak egy gép és még hozzá egy igen egyszerű gép — a tavaszi trágya leszántás után is eszközölhető,

ha pedig tavasszal, midőn még szántás nincs és fuvarozási munkák teljesítésére akarjuk használni, akkor már érdemes egy oly szint neki építeni, mely télen temperálható lévén, a javítás is akkor eszközölhető.

d) E gép már a keresztek között szánthat s itt e munkánál, eltekintve a több munkanaptól, azon igen nagy előnnyel állunk szemben, hogy a tarlót azonnal felszánthatván, a talajt a legkedvezőbb nedvességi állapotban, tehát folytonos tevékenységben is tarthatjuk.

Ezekből tehát az következik, hogy a gépkapa nem 20 nappal kevesebb, hanem a tavaszi trágya leszántásánál 6, a tarló bukattásánál 14 napi, tehát összesen 20 napi előnyben van munkanapok tekintetében a kétrendszerű gőzekével szemben s hogy én azt cikkemben csak 110 napra tettem, tehát 40 nappal kevesebbre, ennek egyedüli oka abban keresendő, mert nagyon is tudatában voltam e cikkem megírásakor annak a nagy felelősségnek, mely esetleges hibás számításom folytán gazdatársaim azon részét érintené, kik kellő tapasztalat s számítási tudás nélkül, a belém helyezett bizalom folytán, esetleg a gép iránti várakozásukban csalódnának.

Czikkiró ur elfelejti, hogy daczára a kétrendszerű gőzekén nehezebben alkalmazható világításnak, a gőzeke 18 órájával szemben a gépkapánál csak 16 órát vettem számításba. Elfelejti továbbá azt, hogy az egész ekkép kiszámított évi teljesítményből még 20%-ot leszámítottam, tehát nem $1\frac{1}{2}$ hold az a teljesítmény, melyet felvettem a gőzeke óránkénti 1 magyar hold teljesítményével szemben! Mert ha a számításba vett kevesebb munkanapot, kevesebb munkaórát és a 20% leütést számításomba bele vettem volna, ez esetben a gépkapa munkájára $130+20=150$ munkanapot á 18 óra, 2700 órát kellett volna felvennem, melyet az $1\frac{1}{2}$ hold óránkénti teljesítményével megszorozva 4050 magyar hold lett volna az évi teljesítmény. E helyett az én számításom szerint 2100 magyar holdra tettem a gép évi teljesítő képességét, a mi az összórakat véve, nem $1\frac{1}{2}$, hanem $\frac{3}{4}$ magyar hold átlagos teljesítménynek felel meg, a gőzeke 1950: $2128=0.9$ holdnyi óránkénti átlagos teljesítményével szemben (lásd alább közölt szöveg kimutatást).

Az amortizációt illetőleg czikkiró urat felvilágosítom, miszerint a kétrendszerű gőzgépnél 5% amortizáció van számításba véve, a gépkapa 10%-os amortizációjával szemben.

Czikkiró ur nagyon téved, ha azt hiszi, hogy a szövetkezeti szántásnál, de még nagy uradalmi szántásoknál is 60 és 100 kgr. szén elegendő lenne; ott nagyon előnyös körülményeknek kell közrejátszani! Kérdezzen meg csak bármely szövetkezeti tagot, hogy 110 kgr.-on alul szántott-e már? A tél felé néha 200 kgr. is elfogy, pedig gőzekén kitűnő karban van s »Wildensteinsegen« poros szénét használunk; ezen felül még a tagok által adandó két tartány szénen kívül az utazásoknál cc. 150 q szén fogy egy éven át szövetkezeti számlán.

Ha czikkiró ur annyira jártas a gőzekéknél, érdekes lett volna, ha a szén számításai mellett a vizet s az utazásoknál elfogyasztott szenet is számításba vette volna; vagy talán ezt felesleges számba venni?

Hogy pedig czikkiró ur lássa, hogy tényleg alaposan foglalkoztam és foglalkozom jelenleg is a gőzekével, kiveszek egy évet azon gőzeke-szövetkezet működéséből, melynek sikerült 4 év alatt egy 20 lóerejű Fowler-féle garnitúra vételárát törleszteni.

A gőzekék július 11-én kezdték meg működésüket s ugyanazon év december 7-én

fejezték be munkájukat; felszántottak 1926 magyar holdat és 422 négyzetölet.

A gőzekék tehát összesen kinn voltak, az éjjeleket és ünnepnapokat nem számítva, 2128 munkaórát, melyből

utazásra eltöltöttek 405 $\frac{1}{2}$ órát
tényleges munkában eltöltöttek 1322 «

Szüneteltek:

esőzés miatt 312 órát
gépjavitás miatt 33 «
kötélszakadás 27 $\frac{1}{2}$ «
szén, vízhiány 8 «

sülyedés 20 « 400 $\frac{1}{2}$ «
vagyis százalékokban kifejezve teljes 2128 óra munkaidejéből igényelt a gép:

utazásra 19.05%
szántásra 62.13%
szünetekre 18.82%

időt.

Ha most ugyanazt a számítást akarnók megtenni a gépkapánál, ez esetben, tekintve multkori cikkemben számításaimul alapul vett 1400 holdas birtokot, utazásokra eső 19.05% itt teljesen elesik, mert a gép a háttérben teljesen kihasználva lévén, utaznia nem kell. (Számításom ez alapon történt.)

A mult számításomba czélzatosan be nem vett munkanapokat teljes egészében számításba, mely a fenti indokolás által, azt hiszem, senki által kétségbe nem vonható, a tarló háttérrel együtt 20 nappal, vagyis 320 órával több a gépkapánál, így tehát $2128+320=2448$ óra, a melyből 18.82%-ot szünetekre leszámítva, 460 óra, marad tényleges munkaidő 1988 óra, á 1.5 magyar hold 2982 magyar hold évi teesítményt eredményezne a gépkapánál, ha ebből még 20%-ot leszámítok, holmi »non putarem«-re, akkor is még 2286 hold évi teljesítmény lenne azon szám, mely emberi számítás szerint a gépkapa által elvégezhető.

De tegyük fel, hogy a gépkapa, daczára fenti indokolt számításomnak, nem 2100, hanem csak 1500 holdat végezne, ezen körülmény csak magyar holdját 1.4 koronával drágítaná meg, a mennyiben a mult cikkemben kiszámított 12.493 korona összregie:

benzinben 67.8 q, á 16 K 960.— K
olajban 6 q, á 60 K 360.— «
benzinfuvarban 67.8 q, á 1 K 67.8 «
összesen 1387.8

koronával apadna, vagyis 11.105.2 koronára redukálódna, a mi 1500 holdnál holdanként 7.4 koronának felel meg, hol van ez a gőzeke 18.45 koronás költségéhez?

Nem tehetek róla, hova tovább és mennél többféle alapon számítok, annál inkább megrogzódik bennem az a tudat, hogy számításaim nemcsak reálisak, s a realitás tekintetében tulzottak is, de reményem, hogy a közel jövő állításaimat fényesen be fogja igazolni.

Razgha Ernő.

A boritaladó.

Egy német tudós nemrégiben egy statisztikai összeállítást tett közzé, melynek alapján kimutatta Európa egyes bortermelő államainak átlagos fejenkénti borfogyasztását az elmúlt két decenniumban.

Magától értetődik, hogy a borfogyasztásban Franciaország vezet és pedig fejenként 116 literrel. Miután azonban a lakosság legfeljebb egy harmadrészét (főleg a felnőtt férfiakat) tekinthetjük rendes borfogyasztónak, úgy ott minden felnőtt férfira körülbelül 4 liter borfogyasztás esik naponként. Franciaország után következik Olaszország 96 literrel, azután Spanyolország, Svájc és nagyon a vége felé a magyar-osztrák monarchia fejenként 16 liter borfogyasztással. De ne higyük, hogy ebből Magyarországra talán a nagyobb kvóta esik. Ausztria először is több bort termel, mint hazánk, azonkívül jelentékeny mennyiséget

Kartellen kívül

zsák, kéveköttő, szőlőkötő-fonal, dohányzsinog, ponyva és mindenféle gazdasági cikkek kaphatók: **Friedmann József, Budapest, VI., Dávid-utca 4.**

Felhívjuk

a t. cz. gazdaközönség figyelmét a

budapesti

gyapju-aukcziókra,

melyek második sorozata f. évi szeptember hó 22-én veszi kezdetét.

Az aukcziókra felküldött és „Gyapjuárverések Magyar Általános Hitelbank, Budapest, Dunaparti teherpályaudvar“ czimzett gyapjuküldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

Magyar Általános Hitelbank
Áruosztály — Gyapjuárverések
Budapest, V., Nádor-utca 12. sz.

A kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatású.

Természetes vasmentes savanyúvíz.

Kapható ásványvízkereskedésben vagy a Szinye-Lipőcsi Salvator-forrás Vállalatnál Budapest, V. Rudolfrakpart 8.

importál tőlünk, a borfogyasztás tehát körülbelül egyenlő lesz a két országban. A fenti számítás arányában kitűnnék tehát, hogy nálunk egy felnőtt férfi átlag $1\frac{1}{4}$ deczit fogyaszt naponként. Sör körülbelül dupla annyi fogy el, mint bor, a pálinkaivásban pedig, sajnos, mindjárt Oroszország után következünk.

Mi okozza ezen hihetetlen és tarthatatlan állapotot? Mindenki tudja, hogy a bor a legegészségesebb és legjobb szeszes ital.

Élénkítő, erősítő, tápláló, elősegíti az anyagcserét, szóval az az ital, a melyet maga a természet adományozott az emberiségnek, hogy javára fordítsa. A leghirvevesebb orvosok alapos tanulmányokkal bebizonyították, hogy bortermelő és ennek folytán sok bort fogyasztó vidékeken aránylag a legegészségesebbek az emberek, az alkoholizmus borzasztó pusztításai, tüdővész, delirium tremens stb. a legkevésbé találhatók fel, míg pálinkaivó vidékeken az összes bajok hatványozott mértékben mutatkoznak.

Hogyan magyarázható tehát, hogy nálunk a gyilkoló pálinka rovására annyira mellőzik a bort? Feleletül csak az adható, hogy a pálinka olcsó, a bor pedig drága. A bort, — a mi nemzeti italunkat — pedig főként az a horribilis fogyasztási adó drágítja meg, a melyhez fogható magas adó a világ egyetlen bortermelő államában sincs. Még Ausztriában is, melytől pedig mi ezt az adórendszert átvettük, jelentékenyen alacsonyabb boradót vetnek ki, mint nálunk. Sok helyen a fogyasztási adó harmadrészét sem teszi ki a miénknek.

Franciaországban például tíz év előtt még volt boritaladó, mely azonban körülbelül csak egy negyedrészt tette ki annak, a mit mi fizetünk. Mikor azután az első bőtermésű év bekövetkezett és a bortermelők helyzete válságossá látszott fordulni, néhány borvidéki képviselő indítványára a képviselőház rövidesen eltörölte az érvényben levő adót, avégből, hogy a borfogyasztást istápolja. Az eredmény be is igazolta a várakozást! Egymaga Páris városában — a mely amugy is több bort fogyaszt, mint egész Magyarország, — $1\frac{1}{2}$ millió hektoliterrel növekedett meg a borfogyasztás. Hogy a borkrizis mindennek dacára még évekig elhúzódott, az más okoknak tudható be, de a boritaladó eltörlése nélkül katasztrofális jelleget öltött volna.

A múlt évi rendkívül bő szüretben sokszor előfordult, hogy a bor ára, illetőleg az az ár, a mit a termelő kapott boráért, kisebb volt, mint a borfogyasztási adó, a melyet az állam hajtott be. Hát nem nevetséges helyzet-e az, hogy az állam több fogyasztási adót hajtszon be egy mezőgazdasági terméken, mint a mennyi értéket az egészben véve képvisel?? Ilyenkor a gazda tényleg csakis az állampénztár számára dolgozik, önmagának verejtékes munkájából semmi haszna sincs. De még egy szomorubb következménye is van ennek a szégyenletes adónak. Az, hogy bőtermésű években a gazda egyáltalán nem tud termékén tudni, bármily poton áron kínálja is. Már vesztene is rajta, csak hogy pénzt kaphasson és a boreltartás gondjától megszabaduljon, de egyáltalán nem talál vevőt. »A bortermelés nagyobb, mint a fogyasztás« hangoztatják folyton. Mily nevetséges beszéd. Hazánk kétszer annyi bort is könnyen el tudna fogyasztani, mint a mennyi most terem, de előbb olcsóvá kell a bort tenni az által, hogy a fogyasztási adót eltörlik.

De kéréseink süket fülekre találnak. Évek óta tartó komoly küzdelmünk egy némely kétes értékű ígéreten kívül a *legcsekélyebb eredményt* sem hozta. Mig a sör- és szeszgyárosok milliomosokká lesznek, a bortermelőknek tönkre kell menniök, ha ez így tart tovább. Azután növekedhetik ismét az Amerikába kivándorlók száma.

Ne felejtjük el, hogy minden 60 hektoliter elfogyasztott bor (kb. 3—4 hold szőlő termése) egy egész munkáscsaládnak ad egy álló évig kenyeret, ha tehát a borfogyasztás a boritaladó eltörlése által 2 vagy 3 millió hektoliterrel (a mi előrelátható) gyarapodik, *ugy ez azt jelenti, hogy ötvenezer munkáscsalád talált állandó, biztos kenyérkeresetet*, tehát annyi, a mennyi évenként az ujvilágba kivándorol.

Gondoljanak egyszer csak erre is a mi népboldogító minisztereink!

Teleki Andor.

KÉRDÉSEK ÉS FELELETEK.

Kérdés. *Baromfitakarmány.*

Tyukok, kacsák, ludak tartására elegendő-e naponta egynegyed liter ocsu? Lehet-e kilátás arra, hogy e takarmányozás mellett a várható tojásmennyiséget megadják a baromfiak.

M. G.

Kérdés. *Tarlóbuktatás és amerikai tárcsás boronák.*

A sok dicséret leírások után indulva, vettem egy tárcsás boronát és árpaim felkötése után azonnal működésbe vettem a keresztek között. Ámde kötött földemben a tárcsás borona nem hatolt be kellőleg s csak itt is, ott is karczolta a földet. Én leginkább a taraczkától szerettem volna ezen eszköz révén szabadulni, de úgy látom, hogy kötött földeken csak akkor válnak be a tárcsás boronák, ha a föld jól megázott és kellő nedvességi állapota van. Négy erős ökör volt eléje fogva s már a karczó munka is igénybe vette erejüket. Ezek a tapasztalatok lehangoltak, mert erre az eredményre nem voltam elkészülve. Hogy laza földben a tárcsás borona kielégítően dolgozhatik, azt volt alkalmam látni saját szememmel, de hogy kötött földön alig lehet reá támaszkodni, azt nem képzeltem. Olyan gazdatársaktól, a kik már régebbi idő óta használják kötött földön a tárcsás boronát, kérek szíves információt arra nézve, hogy van-e ezen eszköznek kötött földű gazdaságokban létjoga?

B. P. B.

Kérdés. *Árpa után rozs.*

Árpám letakarítása után a földet nyomban lebuktattam és augusztusban megszántani szándékozom, hogy szeptember 10—15-ike közt elvethessem rozsral. A föld nemrég kapott trágyát, de tekintve azt, hogy kalászos tervezek kalászos után, óhajtanám műtrágyákkal elősegíteni a rozs minél szebb diszlését. Minő, mennyi műtrágyát alkalmazzak és mikor?

L. A.

Kérdés. *Erdő legcélszerűbb kihasználása.*

Egy háromszáz holdas erdőt, a mely most kerül irtás alá, mely irányba volna a legcélszerűbb kihasználni?

Jó volna talán a megfelelő fenyőkből komlókarókat csináltatni? Azt hiszem, a fa megfelelő. 5—10 cm. átméretű és 7—8, sőt 9 méter magas sem ritka. Kérem szépen tessenek értesíteni, hogy egyáltalán érdemes-e ezzel a

dologgal foglalkozni és ha igen, akkor hol és hogyan lehet értékesíteni? Az erdő legmesszebb fekvő része a vasúthoz 2 kilométer.

D. L.

Felelet. *Ikrek terméketlensége* című kérdésre.

Nekem is piros-tarka tehenészetem van. Ikrek is fordultak elő több ízben. Föl is neveltem azokat és nem tapasztaltam, hogy az üszők terméketlenek lettek volna. Az ikrekből lett tehenek egészen rendesen borjznak.

C.

Felelet. *Kecsketenyésztésem fellendítése és javítása* című kérdésre.

Bár a magyar fehér kecskék tejelését a sannenstali kecskék útján kérdéstevő megjavította, mindazonáltal ajánlanók oly sannenstali bakokkal a keresztezést folytatni, melyek legalább is 4 izig visszamenő nagy tejelékenységu anyaktól származnak. Ha a magyar fehér anyák ezen tejelékenységi javítása még 2 izig folytatódott és a rokontenyésztés útján megkötött, akkor majd elérkezett az idő az angora keresztezésre. Jelenleg a tejtermelés a főfeladat, szövőgyáraink ugysem lelkesednek még a honi »mohair« termelés iránt, de a mint a kellő mennyiség az országban meg lesz, akkor majd mégis felhagynak a külföldi importtal. Szemmel tartandó az angoránál, hogy finom selymes gyapjuval birjon, de a mennyire lehet a tenyésztő fáradozását a tejelékenység növelésénél az egyoldalúság teljesen meg ne rontsa.

Buzzi Géza Félix.

Felelet. *Mért jobb az ugyanazon szülők második párosításából eredő borjuk* című kérdésre.

Ez igen kényes kérdés és téma! Ugyszólván ez a tenyészet — noli me tangere-je, az a bizonyos mumus, mely minden uton és téren kísért, de mellyel a legelszántabb theoretikust is sodrából ki lehet hozni. Ha kérdéstevő azonban $2\frac{1}{2}$ évtizedig terjedő tapasztalatai juttatták el a jelzett pontig, az azt jelenti, hogy: először is igen dicséretre méltó megfigyeléseket eszközölt és hogy a gondolkodóbb tenyésztők közé tartozik, másodsor a saturáció (impregnatio)-ban minden dörgedelmes ellenvélemény és bizonyíték dacára a vértelítési elméletben hinnünk talán még szabad.

Bruce Lowe elméleteinek egyike s ez a megfigyelésen alapul azt állítja, hogy ugyanazon méntől származó második csikó akár külsőleg, akár tulajdonaiban az apához az elsőnél hasonlób. A korán elhalt nagy megfigyelő azt ajánlja, hogy szüziés anyákhoz vegyünk egy a B. L. párosítási és rokontenyésztési elméletéhez illő mént. Vegyük ugyanezt másodsor is, azután térjünk egy másik idegenebb vérű ménhez, használjuk ezt két évben egymásután és térjünk ismét 2 évre vissza az elsőhöz stb. Bruce Lowe persze feltételként megszabja akkor, ha az anya első vagy második ivadék jól sikertült egyed. Lehet, hogy egy harmadik párosítás is phaenomenon létesít, csak hogy ez már kétséges.

Magyaráztatul ez szolgáljon: B. L. azon elméletnek a hive, hogy az anya újabb vemhessége révén oly hajlandóságot mutat, ugyanazon mén vértől saturalva lenni, mely a második ivadéknál különösen feltűnővé válik; sőt a harmadiknál is lehetséges ez, de az utóbbi eset ritkább, mert a telítettségnek is határa van és a telítettség rendesen a másodiknál idegenebb vérű ménnél, vagy a har-

Mindenféle **gazdasági magot legmagasabb áron** vásárlók.
Jelenleg különösen:

őszi borsót
őszi bükkönyt
szöszös bükkönyt
őszi árpát

MAUTHNER ÖDÖN

cs. és kir. udv. magkereskedése

Budapest, VII., Rottenbiller-utca 33.

madik párosítás után éri el a saturationalis culminatio legmagasabb pontját, a honnét ismét ez visszafejlődik.

A ménváltozásnál a saturatio ez egy izig befolyásoltatik a második apamén által, viszont a másodszeri használatba vételnél a kancza vére ismét saturationalis jelenséget mutat.

Ezen vér saturationalis (telítési) jelenség megfejtését maga Bruce Lowe könyvében többféle tudós tudományos magyarázataival kísérte és indokolta és külföldön főleg Anglia és Amerikában (de Németországban is, talán e retortán át a mi tudósaink is reászánják magukat a vizsgálatok megejtésére) többen foglalkoznak a jelenséggel és felderítésével, de eddig még mindig a megfigyelések adatainak gyűjtésével foglalkoznak. Megjegyzendőnek véljük, hogy Anglia, Németország és Románia nagynevű állat- és emberorvosai a megfejtés terén legmesszebbre jutottak el, de kutatásaik eredményeit még nem igen szánták a nyilvánosságnak, mert a kísérletek még folyamatban vannak. Hogy miért? igen helyesen teszik, mert más elméletek hívei azt valják, hogy a placenta (anyalepény) elválásával megszűnik minden közösség az apa és anyaatál között, mások meg azt allitják, hogy jobb lesz a vértelítés elméletével és kutatásaival felhagyni, mert akkor az állattenyésztés terén a tisztavérűség fogalma az idegenszerű apaváltoztatások idejében megszüntnek tekintendő.

E sorok írója a praxisban szerzett tapasztalatai és adatgyűjtései alapján híve a vértelítési elméletnek és nagy öröme szolgálna, ha újabb adatok birtokába juthatna.

Kérdésttevőnek ajánlja, hogy megfigyeléseit folytassa, tartson ki ezen eddig folytatott jó szokása mellett, hogy ugyanazon apaállatnak csak második ivadékát tartja meg; kitartása, mint már eddig el is, különösen, ha kiváló bikákat tart fenn tenyészetében és azok jó tulajdonait fixirozni óhajtja, a jutalmat az elért és elérendő eredményekben meghozandja.

De korántsem téveszszük B. L. saturationalis elméletét azon infectionális teoriával össze, mely ellen Settegast fellépett, mintha az első (az anyaatál szüziés) nem tiszta vérű párosításának eredménye az összes utána következő tisztavérű párosítások eredményére nyomot hagyna; melyet Settegast azon mondása követett: »die Seeschlange spuckt schon wieder!«

Ezen magyarázatok megadása után kérdéstevő már láthatja, hogy a vértelítés elmélete alapján ugyanazon apa második ivadékának jobbnak kell lennie, az elsőnél. Ezzel a tárgy még koránt sincs kimerítve s ha majdan a tudomány és praxis együtthattva a megoldás tényezőjét és indító okait felderítik, akkor mindenesetre a »miért«-ek egész láncolata fog lapvilágot látni. Addig azzal vigasztalom, hogy: »es schwebt die Lösung noch in der Luft« und »die Sonne bringt es an den Tag!«

Buzsi Géza Félix.

Felelet. Tengeri fejlődésének megakadása című kérdésre.

Kadocsa Gyula ur tévedésben van, midőn e lapnak mult számában a csimaszt cserebogár petének vélelmezi és ebben a hitében egy kis *szakszerűtlenségi leczkét* ad nekem. Tessék tudomásul venni Kadocsa urnak, hogy a közéletben nem a tanintézeti tudományos nevek vannak forgalomban, hanem a köznép által használtak. A magyar földmives sohasem fog beszélni cserebogár *álczákról*, hanem *kukacz, csimasz, pata, pajor* (a tót pajer név után) synonym elnevezéseket fog hallani az ország *különböző* tájain. A csimasz tehát *lárva* vagy *álcza*, a mint tetszik és nem pete. Ha már benne vagyok a ripoosztásban, azt is meg kell mondanom Kadocsa urnak, hogy erdős vidékeken a cserebogarak milliárdjainak elpusztítására ma még kivihető módot nem ismernek, mert a bogarak szedetése az ezerholdakra terjedő erdőségekben képtelenség. Egy századrésze sincs meg az emberi kéznek, az erdős vidékek gyér lakosságában arra, hogy a mezőrendőri törvény erre vonatkozó rendelkezéseit képes lenne végrehajtani. Máskor tehát jó lesz a kritika hangján egy kissé enyhíteni.

Felelet. Alagsövek megvédelmezése a gyökerektől című kérdésre.

Hogy az alagsövek meg legyenek védelmezve a közéjük törekvő fa- és cserje-gyökerektől, kenjük be erősen a csőnek érintkezési helyét cémenthabarccsal, avagy az alagsóárok fenekére a csövek lefektetése előtt tegyünk be 10—15 centiméter szénsalakot és a csövek lerakása után ismét 10—15 cm. szénsalakot. Az ekként 10—15 cm. salakréteggel körülvevett csövekhez a gyökerek nem hatolnak.

J. C.

HIREK.

Időjárás Jásznagykunszolnokmegyében. Időjárásunk száraz, meleg 32—35 Celziussal, a mely mindent megszáritott. Lesült a tengeri, répa, luczerna, mező és mindenféle kapás növény. Utóbbi két napon mutatkozott ugyan éjjelenként zivatar egy-egy 1/2 mili csapadékkal. Ez a csapadék azonban semmit sem használt a növényzetnek, csak a keresztek behordását akadályozá reggelint 8—10 óráig, meg a renden, illetőleg csak a tarlóján fekvő lekaszált luczernákat rontá, mert rend nincsen, oly csekély a luczerna. Csak gereblyével lehet valamit felszedni. Cséplés asztagokból azonban folytatható. Ugy látszik valamennyi eső nem akar lenni, enélkül pedig kukoricza nem lesz, úgy meg van már sülve. Legkedvezőbb csapadékos időben is már csak féltermésre számíthatni. A legelő jószág sem talál már néhány nap mulva kint a szabadban ennivalót. A tarlókon a szépen mutatkozott mező megsült, elszáradt. A még folyamatban lévő cséplések eredményei, a termés mennyiségét nem fokozzák. Idő borongós. Légnymás 763. Jásznagykunszolnokmegye 5/VII. 990.

N.

Személyi hir. Dr. Rodiczky Jenő szeptember 14-én éri meg államszolgálatába lépésének 40-ik évfordulóját. Gorove miniszter az osztrák kormánytól átvett magyaróvári felsőbb gazdasági intézethez u. i. 1869. évi szeptember 14-én nevezett ki dr. Masch Antallal élén 6 nagyobbára német rendes és négy magyar segéd-tanárt. Azok közül már csak egy él (az 1893. év óta a magyar állam nyugdíjával Brixenben), Kaltenecker udvari tanácsos; míg az akkori segéd-tanárok közül még élnek, de már nyugdíjban Tuba Lajos, Kolozsvártt és Cselkó István kir. tanácsos Magyaróvártt. Már csak az egy Rodiczky szolgálja még aktivitásban lankadatlan munkaerővel és fényes tollal a mezőgazdasági tudományt.

Londonban az élelmiszer, élelmezési ipar és társiparágak XVIII. kiállítása és vásárja 1909. szeptember 18-án nyílik meg és tart 1909. szeptember 25-ig bezárólag. A kiállítás színhelye a londoni királyi mezőgazdasági csarnok lesz. A kiállítást a »Trades' Markets and Exhibitions, Limited« rendezi (Palmerston House, Old Broad Street, London E. C.) A kiállítás tartama alatt több szakgyűlést fognak tartani és számos szemléltető bemutató lesz.

A pozsonyi sörárpavásár rendezősege a következő felhívást adta közre:

Van szerencsénk becses tudomására adni, hogy a nyugatmagyarországi vármegyék gazdasági egyesületei által rendezendő *IV-ik országos sörárpavásár a folyó évben augusztus 22-én Pozsonyban, a Bellevue nagy és világos helyiségeiben lesz megtartva,*

A vásár iránt az osztrák, német és különösen az angol sör- és malátagyárosok és kiviteli cégek körében nagy az érdeklődés. Biztosra vehető tehát, hogy ezek nagy számmal vesznek részt a vásáron s így minden valószínűség szerint ezen vásár lesz a legkedvezőbb alkalom igen becses külföldi összeköttetések létesítésére.

A vásár egyébként is ma már oly hírnévre tett szert, hogy irányadó kereskedői körökben ezen vásártól várják az árpa árának teljes kialakulását. A gazdaközönség első rangu anyagi érdeke tehát, hogy a vásár kellően legyen képviselve, hogy így módjában álljon az árpa árának végleges kialakulására a legközvetlenebb befolyást gyakorolni.

Méltóztassék tehát a vásárt leghathatósabban felkarolni s árpatermésének értékesítését ezen alkalomra fentartani.

Már előző értesítésünkben is kifejtettük, hogy a termelőnek a vásár érdekében nagyobb áldozatot hozni nem kell, csupán azt kérjük, hogy az eladásra felajánlott *árpából 2 zacskóban 2—2 klg. árpát az árpavásár igazgatósága címére Pozsony, legkésőbb augusztus hó 20-ig beküldeni* és az eladott árpa után métermázsánként kettő fillérrel a vásár költségéhez hozzájárulni sziveskedjék. Egyébként a vásárra vonatkozó tudnivalókat a csatolt bejelentő iv és szabályzat részletesen ismerteti.

Ugy a saját, mint a köz érdekében ismételtelen kérjük, hogy az árpavásáron lehetőleg összes eladó árpájával, de mindenesetre annak egy bizonyos, ha még oly kis részével is, megjelenni sziveskedjék.

Kelt Pozsony, 1909. évi július hó 24-én.

Az árpavásár rendezősege nevében: *Pálffy István gróf s. k.* a pozsonyvármegyei gazd. egyesület elnöke, diszelnök. *Barta Aurél s. k.* a pozsonymegyei gazd. egyesület II. elnöke, elnök. *Mezey Gyula s. k.* a nyitrai. gazd. egyesület ügyvezető elnöke, társelnök.

A miskolczi 1909. évi XII. országos sörárpavásár. A Borsodmegyei Gazdasági Egyesület, az O. M. G. E. Abauj-Torna, Gömör-Kishont, Heves, Jász-Nagykun-Szolnok és Zemplén vármegyék Gazdasági Egyesületei, a miskolczi Kereskedelmi és Iparkamara és a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetével karöltve Miskolcon országos sörárpavásárt rendeznek. A vásár 1909. évi augusztus hó 24-én, kedden a vármegyeháza nagy tanácstermében fog megtartatni.

A vásár rendezésére vásárbizottság alakul, melybe a Borsodmegyei Gazdasági Egyesület 4 tagot, az O. M. G. E. és a szomszédos Gazdasági Egyesületek 3—3 tagot, a miskolczi Kereskedelmi és Iparkamara 3 és a Magyar Mezőgazdák szövetkezte 1 tagot küldenek ki. A vásárbizottság elnöke a Borsodmegyei Gazdasági Egyesület elnöke leend.

A vásárra bejelentett árpák eladását a jelentkező termelő, vagy ennek megbízásából a Magyar Mezőgazdák Szövetkezte vagy más megbízottja, a vásárbizottság felügyelete és a jelen szabályzat rendelkezései mellett foganat natosítja. A vásárbizottság feladata a vásár megtartására ugy a hazai, mint a külföldi vevők figyelmét a legkiterjedtebb módon felhívni.

A vásáron történt eladások és azok módzatai az eladó által a vásárbizottságnak az eladás megtörténte után azonnal bejelentendők. Minden eladott métermázsára árpa után az eladó 1 fillért tsztozik a vásár költségeihez való hozzájárulás címén fizetni. A vásárbizottság a kötött ügyleteket ellenőrizni s a vásáron kötött eladásokról hivatalos kimutatót vezet és tesz közzé.

A vásár tartama alatt eladó és vevő között adás-vételi ügyletekben felmerülő vitás esetben a vásárbizottság azonnal és végérvényesen dönt.

A vásár megkezdésének idejét a bizottság közhírré teszi. A kezdetet megelőzőleg egy óra idő adatik a vásárolni szándékozókknak a minták megtekintésére. A vásár a kitűzött napon reggel 9 órától 12-ig, délután 2—4 óráig tart.

Nemzetközi motoros talajmivelőgépvrseny Mezőhegyesen. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület a földmivelésügyi minisztérium anyagi támogatásával folyó évi augusztus havában nemzetközi motoros szántógépvrsenyt rendez Mezőhegyesen.

A versenyre nyolcz gépgyár jelentette be gépeit, melyek 4 gőzgépes és 6 robbanós motorral fognak a versenyben résztvenni.

Jelentkeztek: *gőzgépes ekékkel: J. J. Case Treshing Machine Co.* (képviseli Hahn Artur, Budapest) egy géppel; *Első Magyar Gazdasági Gépgyár r.-t.*, Budapest, egy géppel; *Nicholson gépgyár r.-t.*, Budapest, egy géppel; *J. H. Mc. Laren*, Anglia, egy géppel; *robbanó motoros ekékkel: Kőszegi-féle motoros talajmivelőgépgyár r.-t.*, két géppel; *Universal Automotor Compagnie* (képviseli Tanczer József, Budapest) két géppel; *Deutsche Gasmotoren-Fabrik* (képviseli Langen és Wolf, Budapest) egy géppel és *Actiengesellschaft St. Georgen*, Zürich, egy géppel.

A verseny augusztus hó 9-én kezdődik s tart augusztus 22-ig. Augusztus 9-től 18-ig a gépek *Sporzon* Pál gazd. akad. tanár és *Karkoványi* Ákos műegyetemi adjunktus ellenőrzése alatt végzik a rendezőbizottság által kitzűzött feladatokat. 19-én a bírálóbizottságok előtt fűg a munka lefolyni, mely alkalommal a zsűri meghozza ítéletét is. Augusztus 20., 21. és 22-én pedig a nyilvános bemutatások tartanak meg.

Gondoskodni fog a rendezőbizottság a verseny megtekintésére leránduló közönség elhelyezéséről. Miután előreláthatólag igen nagy számú érdeklődő fog résztvenni a versenyen s Mezőhegyesen legfeljebb 50—60 vendég elszállásolása lehetséges. A versenyen megjelenők túlnyomó része a közeli Aradon, Makón és Szegeden fog elszállásoltatni. Ugy az aradi, mint a szegedi irányban naponta több gyorsmotor fog közlekedni, ugy hogy az érdeklődők nehézség nélkül jöhetnek-mehetnek, aradi, szegedi vagy makói szállásaikra.

A versenyző gyárosok, továbbá személyzetük, valamint a bírálóbizottságok tagjai Mezőhegyesen lesznek elszállásolva.

A versenyen résztvenni szándékozók lakás iránti szükségletüket augusztus hó 15-ig a rendező-bizottságnál (Mezőhegyes) sziveskedjenek bejelenteni.

A Campell-féle talajmivelést, a melyet legutóbb az O. M. G. E. kezdesére a debreczeni gazdasági akadémia pallagi gazdaságán mutattak be, a Szilágy- és a Veszprémmegyei Gazdasági Egyesület is meg akarja ismertetni tagjaival. A Szilágymegyei Gazdasági Egyesület fölkérésére a télen Tasnádon tartott talajmivelési előadás gyakorlati folytatásául, Juhász Árpád kolozsvári gazdasági akadémiai tanár augusztus hónap 6-án Szilágyosmlyón a földmivesiskola gazdaságában mutatja be a Campell-féle talajmivelést és a tárcsás borona működését. A Veszprémmegyei Gazdasági Egyesület szeptember hónap 5-én az enyingi uradalom területén rendezti a gépbemutatót.

A mi közigazgatásunk. A gazdának gyakran ügye, baja, de talán több *baja*, mint ügye van a mi közigazgatásunkkal. Ilyen *bajos* ügyről ír egyik gazdatársunk az Alföldről: »A magyar közigazgatás talán a legczopfosabb intézmény a világon. Ugy illenek, hogy az ősi hazában, valahol Kina tőszomszédságában sátoroznánk. Régi gazda vagyok, már váltottam néhány száz marhalevelet. Most is a régi bizalommal mentem a község házához, hogy adjanak az eladandó, saját nevelésű disznaim számára passzust.

— Nem adok, — feleli az ifju jegyző. — Tessék kérni bizonyítványt a bírótól, két tanu által láttamozva, hogy azok a disznók az önői és hogy saját nevelésű disznai!

— Ilyet még nem hallottam.

— Ez már évtizedek óta így van, — szolt Pennás ur. — Bizonyítvány nélkül nincs passzus.

Megmagyaráztam, hogy ilyen óvintézkedés ismeretlen emberekkel szemben indokolt, de nem helybeli birtokossal szemben, a kit ismernek.

Ő nem tesz különbséget. Szolgabírói utasítás. Ez volt a felelet.

Persze, kinek van kedve egy értelmetlen közzeggel viaskodni. Eladtam a disznókat passzus nélkül s a vásár után kértem az ottani jegyzőtől levelet. Ismert, tehát adott. *Extra Hungariam!* Isten tartsa meg a nemes vármegye jó szokását!

Bosznia és Hercegovina termése julius közepéről. A vetés fejlődésére az időjárás általában kedvező volt. A kalászosoknál a szemképzés normális, az érés azonban némileg késik. A termés kilátás az egész országban általában jó. Az aratás eredménye felül fogja mulni a tavalyi eredményt. Az aratás Bosznia északi részében és Hercegovinában már megkezdődött, a középső országrészekben küszöbön áll. Az aratási munkát azonban az esős idő megnehezítette. Repcét aránylag kis területen természetettek, de a termés kielégítő. A tengeri állása általában jó. A burgonyánál a levelek buján fejlődtek. A gumófejlődés kielégítő. A cukorrépa igen szépen fejlődik. A fű növése kielégítő. Mennyiségileg az idén kedvezőbb lesz a szénaaratás, mint volt tavaly. A gyümölcsösökben kedvező a fejlődés. A szőlő állása Hercegovinában igen kielégítő.

Franciaország külső kereskedelme.

A legújabb statisztikai kimutatás szerint Franciaország bevétele ez év első öt hónapjában 2,516,022.000 frankot tett ki, 127,349.000 frankkal többet, mint az előző év hasonló időszakában; a kivitel ugyanabban az időben 2,210,190.000 frankra rugott, 142,349.000 frankkal többre, mint az előző év hasonló időszakában. A behozatal következően oszlott meg az egyes államok között: Anglia 349,191.000 frank, északamerikai Egyesült-Államok 315,416.000 frank, Németország 245,421.000 frank; Argentína 180,112.000 frank, Belgium 164,193.000 frank, Oroszország 96,303.000 frank, Spanyolország 66,474.000 frank, Olaszország 63,597.000 frank, Brazília 55,204.000 frank, Svájc 46,381.000 frank, Törökország 34,732.000 frank, Ausztria és Magyarország 25,373.000 frank (1,332.000 frankkal kevesebb, mint az előző évben). A kivitelből irányult Angliába 501,445.000 frank, Belgiumba 335,085.000 frank, Németországba 271,702.000 frank, Egyesült-Államokba 193,691.000 frank, Svájcba 126,558.000 frank, Olaszországba 106,643.000 frank, Argentínába 55,131.000 frank, Spanyolországba 48,544.000 frank, Törökországba 25,294.000 frank, Oroszországba 21,601.000 frank, Brazíliába 19,796.000 frank, Ausztria és Magyarországra 16,816.000 frank, (1,675.000 frankkal kevesebb, mint az előző év hasonló időszakában).

A Mosonvármegyei Gazdasági Egyesület Németh Vincze alelnök elnöklésével tartott közgyűlésen köszönetet szavazott *Hensch* Árpád volt gazdasági akadémiai igazgatónak, ki nyugalomba vonulásával az egyesületben viselt elnöki tisztségéről is lemondott. A gazdasági egyesület új elnökévé *Hegyi* Miklós főszolgabíróvá választották meg. Alelnök *Danilovics* Gyula földbirtokos lett, így az üresedésben levő két igazgatósági tagságra *Bárány* Imre és *Frint* Tibor birtokosokat kérték föl. *Bánvárt* Sándor akadémiai tanár, egyesületi titkár előterjesztésére az egyesület folyamodványt nyújtott be a földmivelésügyi miniszterhez, hogy több kiscgazdának szarvasmarha beszerzésére állami kölcsönt nyújtson. Elhatározta a közgyűlés egy gabonarakár fölállítását. A terv elkészítésével ifjabb *Sporzou* Pál akadémiai tanár bizatott meg. A természet szállítások megkönnyítése érdekében *Danilovics* Gyula Remete vagy Kisbodak mellett dunai gőzhajóállomás létesítését indítványozta. A tervet az egyesület magáévá tette és ez ügyben a legközelebb megteszi a kezdeményező lépéseket.

Borvásárral összekötött bor- és gyümölcskiállítás Sopronban. A sopronmegyei gazdasági egyesület a földmivelésügyi miniszter támogatásával folyó évi október 2-án és 3-án Sopronban bor- és gyümölcskiállítást rendez és azt borvásárral köti össze, hogy a sopronmegyei és sopronvárosi bortermelők még eladatlan borainak értékesítésére alkalmat nyújtson. A bor- és gyümölcskiállítás díjazására több mint 1000 korona, érme és oklevelek állnak a rendezőbizottság rendelkezésére és díjakat tűzött ki többek között Sopronvármegye, Sopron sz. kir. város és az Országos Magyar Gazdasági Egyesület is. A borvásár sikere érdekében a rendezőbizottság a hazai és külföldi fogyasztó és kereskedők figyelmét széles körben fel fogja hívni és tekintettel a jöhrü sopronmegyei, soproni, ruszti és kismartoni borokból meglevő készletre, a vásár eredménye előreláthatóan a várakozásnak megfelelő lesz.

A kormány visszatelepítő akeziója. A földmivelésügyi miniszter már a legutóbbi költségvetési vita során tartott beszédében jelezte, hogy az Amerikából visszavándorolt magyar elhelyezésére több nagy birtok parcellázását tervezi. A parcellázások által alakított kisebb birtoktesteken kizárólag kiscgazdákat és munkásokat fognak letelepíteni. Most Temes megyében Szentgyörgy község határában folyik a kincstár tulajdonát tevő 700 katasztrális hold nagyságú birtok parcellázása. A telepítés itt egészen eltérő lesz a magánosok által végzett parcellázásoknál szokásos eljárástól, mert a minisztérium ügyel arra, hogy egyenlő nyelvű és egyenlő vallású telepések foglalják el a parcellázott területet. Az Amerikából visszatérő telepéseknek tartják fenn a Valkány határában levő 1600 holdas birtokot is. A gazdatársadalom legtekintélyesebb tagjai maguk is bizalmas megbeszéléseket folytatnak, miképen

lehetne az Amerikából visszatelepülő kiscgazdák részére minél több s minél nagyobb birtokokat parcelláztatni.

Az orsz. magy. méhészeti egyesület elnöksége arról értesíti tagjait, hogy a Magyar Gazdák Értékesítő szövetkezete kiviteli osztályát feloszlatta s ezért a vezérképviseletet az Országos Gazdasági Bank r. t. Budapest, V., Fűrdőutca 10. adta át. Minden kérdés a méz és viasz értékesítésre vonatkozólag utóbbi céghez intézendő.

A száritott szeszmoslák ára. A hivatalos lap most közli a pénzügyminiszterium rendeletét a száritott szeszmoslák árának meghatározásáról. E szerint a pénzügyminiszter azt az árat, a melynek ellenében a száritott moslák az ezt termelő szeszfőzők részéről hazai gazdaságokban átadandó, egyetértően a magyar királyi földmivelésügyi miniszterrel, az 1909. évi szeptember végét követő további időre való érvénnyel, szintén a *goromba korpának a budapesti árutözdén jegyzett és 10 százalékkal megtoldott május—juniusi árával egyenlő árban* határozta meg. Ez az ár a száritott moslákot átengedő szeszfőző telepére szol.

Cukorstatistika. Most jelent meg a tavaly szeptembertől juniusig terjedő cukorkampány folyamán termelt árumennyiség statisztikája, kiváló tekintettel Európa több termelő államára. Ausztria és Magyarország, a német birodalom is Franciaország nyerscukorból nettoértékben 4.215 millió tonnát termelt (4.221). Franciaország 73.000 tonnával kevesebbet, nálunk 27.000, Németországban 53.000 tonnával többet gyártottak. Az összes kivitel 1.606 millió volt (1.845). Az export különbözettétől reánk csak 24.000, Franciaországra 62.000, Németországra 152.000 tonna esett. A három állam területén fogyasztás céljából bejelentettek 2.018 milliót (1.928), Angliában 1.432 (1.338). Julius elsején készletben volt 1.262 (1.284) millió tonna, holott még junius elsején 1.557 (1.641) millió tonnát mutattak ki.

Burgonyatermesztési kísérletek. A földmivelésügyi kormányzat szakközegeivel felkeresteti a külföldi hires burgonyatermesztők és nemesítők legkitünőbb burgonyafajtáit és azokkal a felvidéken összehasonlító burgonyatermesztési kísérleteket rendel el, hogy a Felvidék haladni kívánó gazdái a kiváló értékű és honukban is beváló új burgonyafajtákat megismerjék és azokat természetessék. Legújában Bertsch Ottó stubnyafűrdői burgonyatermelési gazdasági szaktanár 15-féle új burgonyát szerzett be. És pedig: 1. Cimbál frömsdorfi burgonyanemesítőtől: Flóra, Kupferhaut, Record, Sárga étkezési Ilona. 2. Dolkowszky nowawiesi nemesítőtől: Magnola, Janina, Csasza, Navoj, Bohun, Idan, Banár, Rezydent. 3. Richter hammelni nemesítőtől: Brocken, Hannover és Jubel burgonyát. Ezekkel a burgonyafélékkel a fent megnevezett szaktanár dr. Varga Kálmánnal, a kassai gazdasági akadémia területén összehasonló természetési kísérleteket végzett. A kísérletek eredményét most tették közzé, mely szerint: Érés dolgában a legkiválóbbak: Janina, Csasza, Sárga étkezési Ilona, Hannover. Természnagyság szerint jelesek: Brocken, Magnola, Flóra. Keményítőtartalom szerint a legértékesebbek: Banár, Bohun, Rezydent, Brocken. Gyűrűsbetséggel szemben legjobban ellentállnak: Jubel, Kupferhaut, Rezydent és Ordon.

Éves tejelőverseny Sopron vármegyében. A Sopronmegyei Gazdasági Egyesület kebelében működő Tejszövetkezetek Szövetsége szeptember hónaptól kezdve a hozzátartozó tejszövetkezetek körében éves tejelőversenyt rendez. A verseny iránt a gazdaközönség igen nagy érdeklődést tanusit. Eddigél a nagylóssi tejszövetkezet 11 taggal és 28 tehénnel, az agyagosi tejszövetkezet 9 taggal és 10 tehénnel, a harcsonyi tejszövetkezet 10 taggal és 10 tehénnel, a nemésládonyi tejszövetkezet határozatlan számú tehénnel, a fertőszergényi tejszövetkezet 12 taggal és 13 tehénnel, végül a garhai tejszövetkezet 7 taggal és 8 tehénnel jelentette be részvétét.

Helyreigazítás. A 30-ik lapszámunkban felvetett »Szopós borjuk elhullása« cz. kérdésre a válasz a 31-ik, legutóbbi megjelent lapszámában adatott meg, csak hogy a felelet czimeként tévedésből »szopós borjuk felhívódása ellen« szedetett. Tisztelt olvasóinkat figyelemztetjük, hogy utóbbi czim helytelen és he-

lyette Márk Gábor felelete »szopós borjuk elhullása«-nak szól.

A Case-féle gőzeke Czepléden ért vasut-összeütközés következtében nem jelenhet meg a mezőhegyesi nemzetközi versenyen.

NYILTTÉR.

(E rovatban közöltekért a szerkesztőség nem vállal felelősséget.)

Kukoriczaesutka

vaggonszám való vételre kerestetik. Ajánlatok „V. C. 3093.” Haasenstein és Voglerhez Budapest, Dorottya-utca 9. alá.

APRÓK.

A tőzgek nitrifikálódása. Mennél inkább fogy és drágul a salétrom, annál nagyobb figyelmet fordítanak a tudományos körök a tőzgek felé, melyek nagy mennyiségű organikus nitrogént tartalmaznak. Ezen organikus nitrogéneket salétromsavvá átalakítani a cél. Ezt nevezik nitrifikálásnak. Hogy miként lehet ezen ma még értéktelen nitrogént megnyerni, arra nézve Müntz, Berthelot és Winogradsky tettek értékes fölfedezéseket. 1895-ben Bazin rendbe szedte e tudósok kutatásait és a következő regulákat vonta ki belőlük:

1. A salétromkészítő mikrobák táplálkozásukhoz levegőt, meleget és világosságot igényelnek és ezenkívül ammoniákat.

2. A tőzeg organikus anyagok halmaza és ennél fogva pompás talaja a sikeres nitrifikálásnak.

Bazin számítása szerint minden hektár tőzeg-telepről 700 mm. salétromot lehet theoretice előállítani.

Bazin az összes államokban szabadalmaztatta a következő salétromkészítő eljárást:

Egy kikövezett és hajlásos felületen több tőzeg-kazal állítandó fel 150 cm. magasságban és meglehetősen keskenyen, hogy levegő, meleg és világosság jól behatolhassanak. A tőzeghez mész keverendő, hogy a humusz-savat közömbösítse. Ez megtörténvén, a megfelelő baktérium kulturákkal kell a kazlakat átmedvesíteni. A tőzeg-kazlakat meg kell öntözni trágyalével vagy ammoniakoldattal.

Most már megindul a nitrifikálás folyamata. A tőzeg fehérnyanyagai a rothadási baktériumok, továbbá az ammoniák erjedése folytán ammoniák sókká változnak át, melyet a salétromot alkotó baktériumok salétromsavvá alakítanak.

Ez a folyamat három hétig tart, a mikor is a salétrommal telített tőzeg-kazalt eltávolítják és kilugzás útján a salétromot belőle kivonják. A folyamat csak nyáron mehet jól végbe, mert 2 C° a legkedvezőbb a nitrifikációhoz.

A direkt termő szőlők borai. 1901-ben Lyonban, 1903-ban Rouenban, 1904-ben Párisban megtartott kongresszusokon tárgyalták a mesterséges keresztezéssel létesített új szőlőfajták borainak minőségét. Már lehet beszélni eredményekről. A Seibel No. 1. már jó bort ad, csak kis mellékizzel. Az 1077. számú lassan erjed sok festanyaga miatt, de kitűnő minőségű. Az Alicante Gauzin kitűnő bort ad. Sokat remélnek a Malegne hibridekből, a melyek a toulousei próbán 1908-ban feltűnést keltettek jóságukkal. Franciaországban már nagyon kiterjedtek a hydridekkel végzett kísérletek, úgy annyira, hogy már

lehet táplálni a reményt, hogy nemsokára a filoxerának ellentálló és oltást nem igénylő fajták, melyek kitűnő bort szolgáltatnak, fognak a szőlőtermelők rendelkezésére állani.

A körtefa rozsdája. Az idén a körtefákat sok helyen nagyon ellepte a rozsdá. Nevezetesen a Gymnosporangium Sabinae nevű rozsdá nemcsak a leveleket, de a körték magvát is megtámadja. Ma még nem tudunk ellene orvosságot.

Gőz-teherautomobil. Az Erdészeti Lapok írják a következőket: Közöltük lapunk egyik utóbbi számában Gogl Adolf uradalmi főerdész meghívását, a melyben a szakközönseget az általa Angolországból hozatott gőz-teherkocsi megtekintésére felszólítja. Időközben, május hó 26-án Kegyén, Szatmár megyében a gőzkocsi, a melyet a Mann-féle Leeds-i gyár szállított, megtette próbautját, a melyről a jelenvoltak jegyzőkönyvet vettek fel. E szerint a névleg 10 lóerőt kifejtő, 5 tonna teherbírásu 459. számú teher-automobil Alsószopor állomásról a kegyei Szekeres nevű erdőre vivő 8½ km.-nyi ut alatt fél vízkészletét fogyasztotta el. Oly uton, a melyen helyenként 6% emelkedések is előfordultak, üresen és 5 tonna hasábfával rakottan egyaránt 9 km. óránkénti sebességgel haladt. A napi üzemköltség 30 korona.

Vetőmagvak.

(Mauthner Ödön tudósítása.)

A lefolyt héten bár nem igen gyakran járt esőzések azt eredményezték, hogy a zöld takarmány és a zöld trágyázásra való növények magvainak nyomban erős keresletök támadt, és áraik is emelkedtek némileg. Ha a legközelebbi napokban is lesz eső, akkor bizony lehet a most vethető magvaknak élénkebb forgalmára számítani. Jó kereslete volt a biborherének, őszi búkköny, őszi borsó, homokbúkköny és káposztarepezének. Őszi borsó és őszi árpából néhány nagyobb tétel adatott el termelők részéről kereskedőknek és még további mennyiségek jó árak mellett találnának vevőket.

Minőség szerint nyers áruért vidéki állomásokon érteve következő árakat fizettek 100 kilonként:

Őszi borsó	korona 23—25
Őszi búkköny	” 35—36
Homokbúkköny	” 38—40
Biborhere	” 84—88
Őszi árpa	” 18—19

Szesz.

A szeszüzletben e héten szilárd irányzat uralkodott és fedezési vételek folytán az árak drágábban zárnak.

Eikelt Finomitott szesz adózva nagyban 173·50—174·50 K, adózatlanul 54·50—55·50 K élénk vételkedv mellett azonnali és későbbi szállításra.

Élesztőszesz adózva 172— K-ig adózatlanul 53— K-ig kelt fedezési vételek folytán.

Denaturált szesz tartott és hordóval együtt nagyban 48—K-ig kötésre.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyersszesz új termelési időszakban szállítva 8 kor. jegyzésen alul kelt el. Augusztusi nyersszesz 48—49 K kelt el. Erdélyi állomás 47 K-ig kelt.

Budapesten a kontingens nyers szesz ára 51·50—52·50 K.

Budapesti zárlalárak nagyban:

Finomitott szesz adózva	173·25—174·25 K
Finomitott szesz adózatlan	54·25—55·25 »
Élesztőszesz adózva	172—172·25 »
Élesztőszesz adózatlan	53—53·25 »
Nyers szesz adózva	171·25—172·25 »
Denaturált szesz	48—48·25 »

Készáru-tőzsde 1909. augusztus hó 7-én.

Fajta	Hektoliterenkinti súly kilogrammban	100 kilogramm készpénz ára Budapestben		100 kilogramm készpénz ára Budapestben	
		Kor.-tól	Kor.-ig	Kor.-tól	Kor.-ig
Buza:					
Tiszavidéki	75	—	—	79	28.70
”	76	—	—	80	28.75
”	77	28.35	27.75	81	—
”	78	28.45	28.85	82	—
Fehérmegyei	75	—	—	79	28.40
”	76	—	—	80	28.60
”	77	28.10	28.50	81	—
”	78	28.30	28.60	82	—
Pestvidéki	74	—	—	78	—
”	75	—	—	79	28.60
”	76	—	—	80	28.70
”	77	28.20	28.50	81	—
”	78	28.35	28.70	—	—
Bánsági	74	—	—	78	—
”	75	—	—	79	28.65
”	76	—	—	80	28.85
”	77	28.20	28.60	81	—
”	78	28.40	28.75	—	—
Bácskai	74	—	—	78	—
”	75	—	—	79	28.65
”	76	28.05	28.15	80	28.85
”	77	28.20	28.70	81	—
”	78	28.40	29.80	—	—
Rozs elsőrendű új					19.50
” középminőségű (új)					19.30
Árpa takarmányárú, elsőrendű					15.40
” másodrendű					14.80
Köles					—
Zab elsőrendű (új)					16.40
” középminőségű (új)					—
Tengeri belföldi					15.55
” román v. bolgár					—
Repczékáposzta					—

Kimutatás

a hazai nyilvános áruraktárak és szövetkezeti gabonáraktárak gabona és őrlemény forgalmáról és készleteiről.

1909. július 24-től 1909. július 31-ig.

A forgalom és készletek részletezése	Buza	Rozs	Árpa	Zab	Tengeri
mennyisége métermázsákban					
I. Készlet és forgalom.					
Készlet 1909. júl. hó 17-én	10747	10197	1757	4366	572632
Béta- 1909. júl. 17-től rozsa / 1909. júl. 24-ig	17156	7678	1340	2453	38394
Kitá- 1909. júl. 17-től rozsa / 1909. júl. 24-ig	10114	1310	298	3485	40831
Készlet 1909. júl. hó 24-én	17789	16551	2799	3339	575195
II. Az 1909. július hó 31-én megállapított készletek részletezése.					
A) Nyilvános áruraktárak					
Bács	3376	1209	—	660	147983
Berettyóújfalú	16	505	7	18	275
Békéscsaba	338	47	5	—	21212
Brassó	1563	1992	—	173	13713
Budapest	3588	1746	131	58	228979
Csáktornya	344	124	—	—	16402
Czepléden	92	999	160	277	1038
Debreczen	14	3290	—	719	4696
Érmihályfalva	162	1682	—	—	8119
Fiume	—	—	—	—	—
Győr	—	—	—	15	20544
Kába	213	—	—	100	103
Karczag	235	—	72	—	1531
Kassa	—	—	—	80	410
Kisújszállás	312	60	—	23	460
Kisvárd	—	—	—	—	—
Kolozsvár	389	124	98	155	1180
Marosludas	1529	—	—	—	10069
Maros-Vásárhely	—	—	—	—	—
Mátészalka	18	515	20	—	4949
Mezőkaszony	350	184	—	—	988
Mezőtur	—	—	—	232	2061
Miskolc	—	—	540	66	6988
Nagybecskerek	1880	61	154	34	6949
Nagykanizsa	694	1074	429	—	6893
Nagyroly	258	102	—	—	1762
Nagyszalonta	89	623	359	8	744
Nagyszében	—	454	143	291	—
Nagy-Várad	—	—	—	—	—
Nyíregyháza	—	—	—	—	—
Nyitra	—	—	—	—	—
Pancsova	610	—	—	—	6100
Pozsony	818	733	308	—	3273
Szarvas	958	171	234	29	2006
Szatmár-Németi	—	—	—	—	—
Szeged	—	—	—	—	19621
Szoboszló	—	—	145	—	102
Szombathely	—	—	—	—	—
Temesvár	—	—	—	—	—
Versecz	131	—	—	396	—
Eszék	—	—	—	—	—
Sziszek	—	—	—	—	32110
Zágráb	—	—	—	—	—
Zimony	—	—	—	—	—
B) Szövetkezeti gabonáraktárak.					
	363	856	2	—	35

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Ordódy Lajos.

Az országos állatkiállítás pavillonjain használatban volt új kazal-, gép-, szekér- és repcze-ponyvák 40% engedménnyel kaphatók. NAGEL ADOLF Budapest, V., Arany János-utca 10. sz. Zsák- és ponyva-kölcsönző intézet, manilla, kézi kéveköttő és kötélgyártás. Telefon 35—92. Táviratczim: Nagela.

Magyar szabad. 41461 sz.
Orosz szabad. 13184 sz.

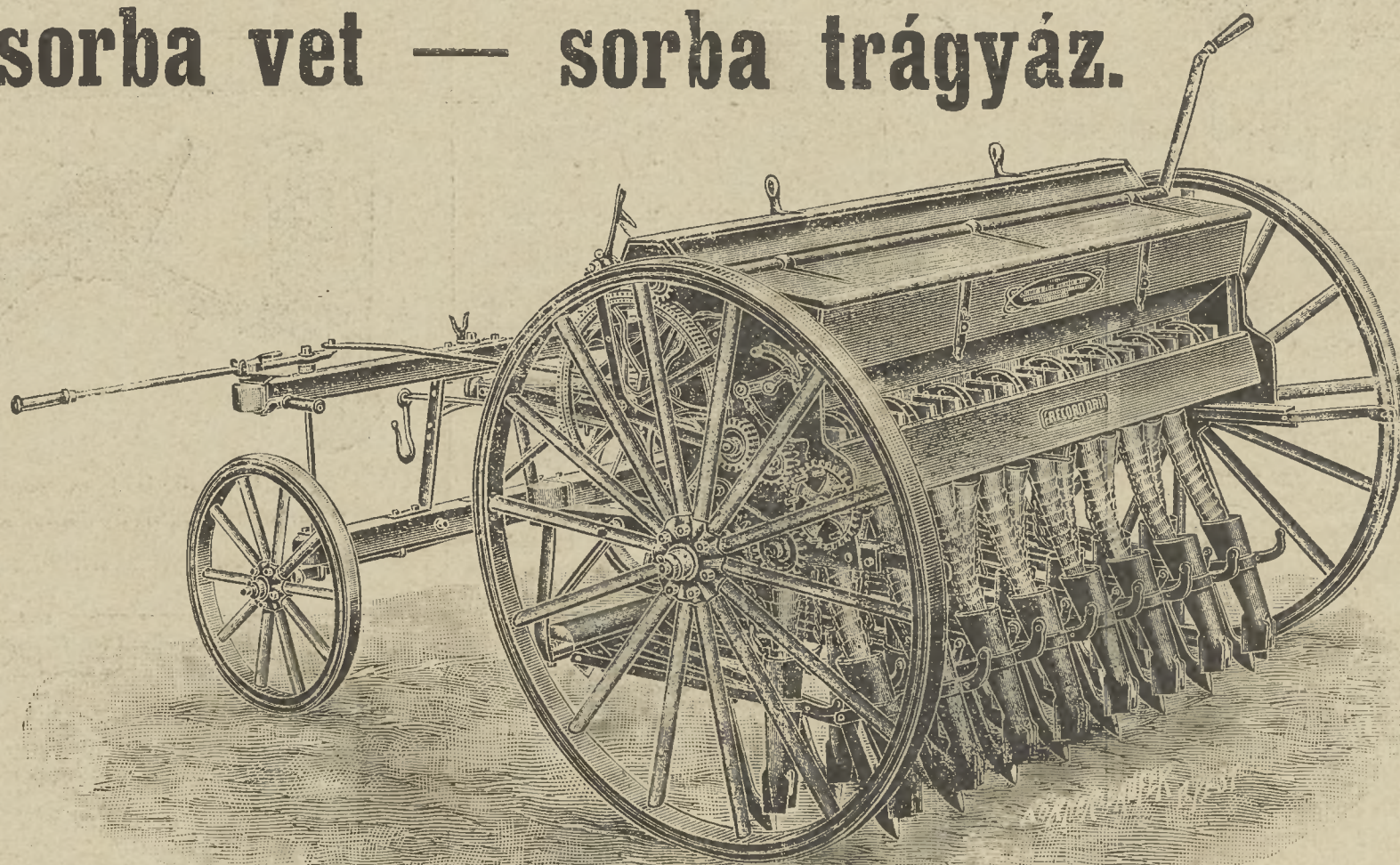
Osztrák szabad. 24190 és 36532 sz.
Német szabad. 171497 és 197235 sz.

„REKORD II.” szab. sorvetőgép

a losonezi mezőgazdasági gépgyár gyártmánya

sorba vet — sorba trágyáz.

A sorbatrágyázás
bámulatos termés-
többletet
eredményez.

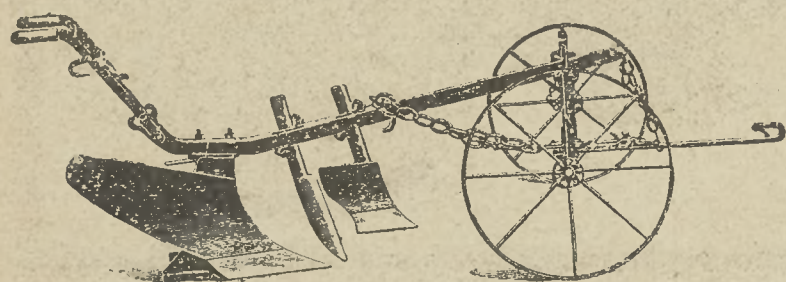
A sorbatrágyázás
által kb. 50% mü-
trágya megtakarítás
érhető el.

Könnyű súlyú és sokoldalúan használható vetőgép. Minden látszólagosan hasonló külföldi gyártmányt felülmul.

Uradalmaknak szívesen küldjük próbára gépeinket.

Bővebb felvilágosítással és árjegyzékkel szívesen szolgálunk.

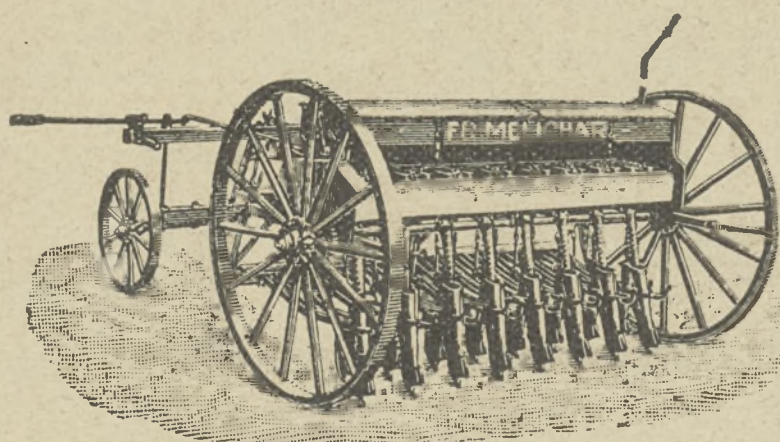
A M. Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége, Budapest, V., Váci-körut 32.

Bächer - Melichar

Rudolf

Ferencz

gyára ajánlja
utólérhetetlen

gyártmányait, elsőrendű anyagból készült,
tökéletes szerkezetű

egy- és többvasú egyetemes aczélekéit,
aczelboronáit, répa- és burgonyakiszántóit,
cultivátorait és minden egyéb talajművelő
eszközeit.

páros soru „Unicum Drill”
páratlan soru „Fortuna Drill”

vetőgépei

felülmulhatatlanok

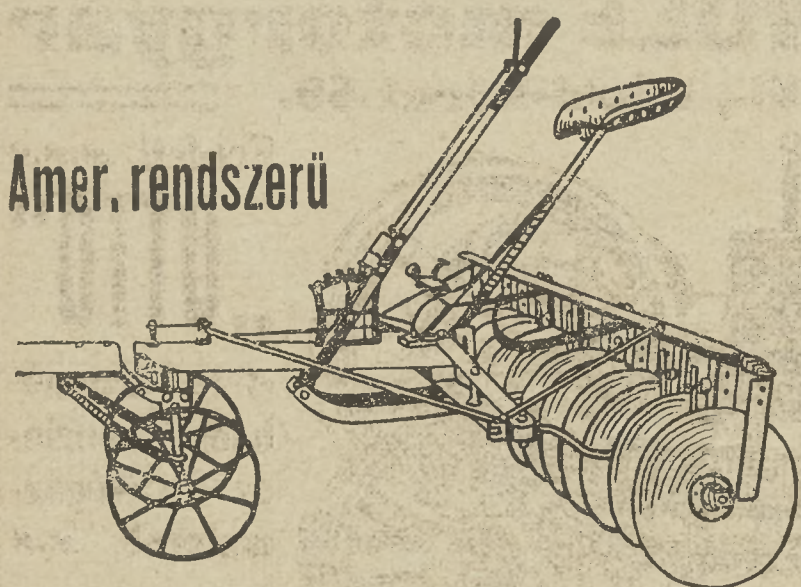
Értéktelen utánzatoktól tessék óvakodni!

UJDONSÁG!

IMPERATOR

mütrágyaszóróval egyesített
sorvetőgép.

Amer. rendszerű

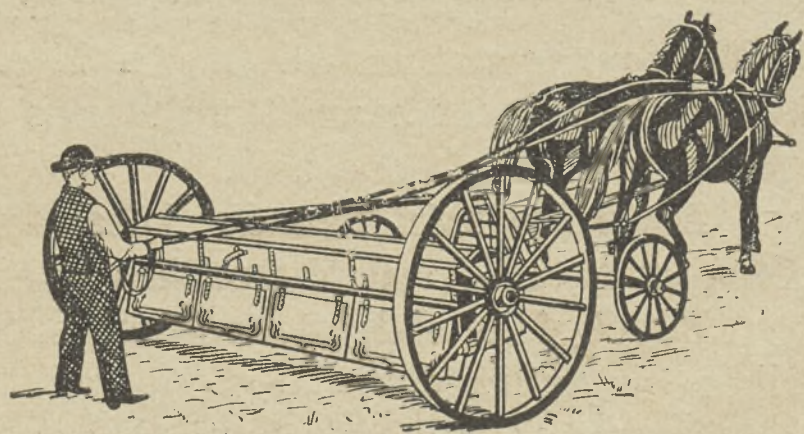

Tárcsás boronáit.

BUDAPEST

VI., Nagymező-u. 68.

Árjegyzékkel vagy árajánlattal
készséggel szolgálunk.

Mütrágya-szóró.

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB MIREVŐ ÓRAÜZLETE.

Alapított 1847.

J. Brausweller Janos
Szegeden. Cs. és kir. kizárólagosan szab. chronometer- és műórák, a remontoir ingaóráknak stb. stb.

ÓRAK, EKSZEREK 10-évi jótállással RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltek.

KLINGER HENRIK

(Gyártelepek: Első magyar vitorlaváson-, len- és jutaárugyár Pozsonyban. Házi-ipar-vállalat Liptószentmiklóson. Székely szövőgyár és házi-ipar-vállalat Sepsiszentgyörgyön.)

Raktár:

Budapest, V., Szabadság-tér 11.

Ajánlja készítményeit, u. m.

lisztes, korpa- és gabona-ZSÁKOKAT

lenből, kenderből és jutából, varrással vagy varrás nélkül. Továbbá **vizmentes ponyvák** gépekre és kazlakra, **nyers szekér- és repczenyóvák**, **nyers és ruggantázott kender-tömlőket**, vízvedroket, vízmentes lótarakokat, vászon-sátrakat, esőköpenyeket, stb.

Mintákat kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

Műtölgya

lábán álló, vagy döntve, 65 centiméter embermagasságnál és azon felül, 130.000 tömőköbméter mennyiségig vételre kerestetik. Utbaigazítással szolgál a „Gazdasági Lapok” kiadóhivatala 925. szám alatt.

Hydraulikus sajtók

szőlő és gyümölcsmust sajtólásra a nagy üzem számára, 2 kítolható kosárral vagy 1 kosárral.

Már igen tetemes számban üzembe helyeztetett.

Gyártanak és szállítanak jótállással együtt mint különlegességet a legújabb szerkezetben.

MAYFARTH PH. és TÁRSA, BÉCS, III/1.
különlegességi gyár gyümölcsértékesítési gépekben.

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve. — Megrendelések idejekorán kéretnek.

Eladó föld- és szőlőbirtok.

Kecskeméten, a várostól 9 km.-re **600 magyar hold földbirtok egy tagban** haláleset miatt a legkedvezőbb fizetési feltételek mellett **eladó**. A birtok áll: 544 hold elsőrendű szántóföldből, 56 hold termőszőlőből. Teljesen berendezve úgy urilakkal, mint sok cseléd-lakással, borpinczével 2000 hl.-re és 300 drb szarvasmarha részére megfelelő istállókkal, cementjászollal és vízvezetékkel. A birtok átvehető úgy az élő, mint holt fundus instruktussal, ami áll jelenleg egy nagyobb tehenészetből, teljes berendezéssel tej- és vajgyártásra (a tej Kecskeméten értékesítetik 10 krajzárért literenkint), továbbá a gazdasághoz szükséges teljes élő és holt instruktussal. A szőlő esetleg külön is választható a gazdaságtól és külön eladható. — Felvilágosítással szolgál

Szemere Géza, Kecskeméten.
Telefon városi 160. sz. Telefon pusztai 78. sz.
Ügynökök díjaztatnak.

KNUTH KÁROLY
mérnök és gyáros.

Gyár és iroda:
Budapest, VII., Garay-utca 6—8. sz.

Elvállal: Központi-, víz-, lég- és gőz-erősítések, légszusz- és vízvezetékek, csatornázások, szellőztetések, clozetek, szivattyúk, vízerőművi emelőgépek stb., nemkülönben kőszén-, olaj- és petróleum-váladákból nyert gázok értékesítését célzó készülékek létesítését, városok, indóházak, nagyobb épületek és gyárak számára.

Tervek, költségvetések, jövedelem előirányzatok gyorsan készíttetnek.

Legjobb minőségű kőanyag-csővek raktáron.

Gazdák Biztosító Szövetkezete
Budapest, VIII., Baross-utca 10. szám.

Alakult 1900.	Biztosítéki alap:	Alakult 1900.
Alapítványok a kormány hozzájárulásával	1,980.100— K	
Tartalékok	1,255.767'35 "	
	Összesen: 3,235.867'35 K	
1901. évi fölösleg	90.349— K	1905. évi fölösleg
1902. " "	59.782'26 "	1906. " "
1903. " "	109.331'73 "	1907. " "
1904. " "	72.483'23 "	1908. " "
		81.088'76 "

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére különféle módozatok szerint. Az üzleteredményben a biztosított tagok díjárnyukban részesülnek és az 1901. évi üzletfölsőlegről egy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak. Az 1902. évi üzlet fölsőlege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2—2 százalékos díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5—10 évre adják fel biztosításukat 5 százalékos engedményben részesültek. Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál.

Az igazgatóság.

Mindenféle gazdasági kötéláru nem gyári munka

istráng, kötőfék, marhakötél, rudaló, kender és kóc (csepü), mindenféle háló és heveder (gurti), dohányzsineg és zsáksineg,

kévekötő, zsák és ponyva

legjobb minőségben, legolcsóbb engros árban a 25 év óta fennálló **Bleier és Weisz kötélgyártó cégnél**

Budapest, VII., Károly-körút 7. szerezhető be.

Sürgönczim: „Kötélgyárak”. — Telefonszám: 18—67.

Gróf Apponyi Géza högyészi uradalmában 34 drb 1^{1/2}—2^{1/2} éves részben felüzekedett számfelletti bonyhád-szimmenthali üsző eladó.

Érdeklődőknek felvilágosítással szolgál

Kollmann Gyula
jószágfelügyelő.

A növényeknek egyik legfontosabb tápanyaga a

KÁLI,

a melynek hiánya teljes termések elérését lehetetlenné teszi. Különösen sok kálira van szükségük a kapásnövényeknek, herféléknek és réteknek, ugy az árpának és szőlőnek, de a gabonafélék is rendszeresen meghálálják. Különösen szegények káliban a homok és tőzeg-talajok, ezeknél feltétlenül szükséges a hiányzó káli pótlásáról gondoskodni, mivel azoknál csak foszforsav és nitrogénnel való trágyázás által lehetetlen a lehető legnagyobb termést elérni. A mi viszonyaink között leginkább a 40% kálisó bir jelentőséggel, miután abban a tiszta kálit, vagyis a kilo százalékát (a kisebb szállítási költség miatt) legolcsóbban vásárolhatjuk.

A kálitrágyák alkalmazásáról a **KÁLI-SYNDIKATUS mezőgazdasági tájékoztató irodája**, Budapest, VIII., Üllői-ut 36. sz. (József-körút sarok) díjtalanul és kötelezettség nélkül nyújt felvilágosítást és érdeklődőknek az erre vonatkozó szakmunkákat díjtalanul rendelkezésükre bocsátja.

A gazda tizparancsolatja

szép nyomással, ingyen kapható bérmentve postán, Ubald v. Trnkóczy gyógyszerésztől, Laibach, Krain, Ausztria.

Muraközi

hidegvérű (nóri) igás

tenyészlovak,
tenyészmenek

és

választott csikók

nak közvetlen a tenyésztőtől vagy vásárokon való beszerzésénél szolgálataimat a t. gazdaközönség b. figyelmébe ajánlom. A vásárok jegyzékét kívánatra szívesen megküldöm. Leglelkismeretesebb kiszolgálás.

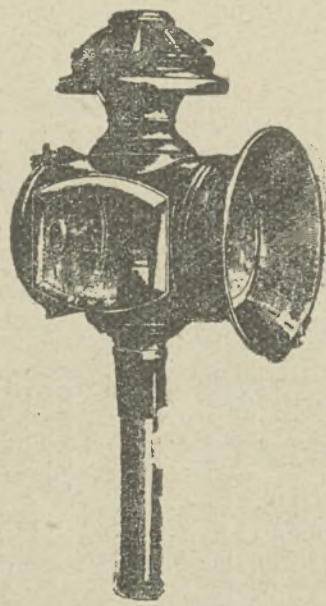
Ia referenciák!
Fischl Jakab
Ligetvár

posta Murakirály (Muraköz).

Sürgőnyezim:

Xp. Fischl Murakirály.

Küldöncz Ligetvár.

DAUT REZSŐ

kocsilámpagyár

Budapest, VII., Almássy-tér 8

Árjegyzék díjmentes.

Összes javítások.

Schulhof Adolf

nagykanizsai bornagykereskedő elhalálozásával körülbelül 2-3000 hl. elsőrendű kiváló minőségű **ászokhordó** 20-100 hl-ig terjedő nagyságban jutányosan eladásra kerül. A hordók **Schulhof Adolf** cég nagykanizsai telepén bármikor megtekinthetők. Ugyanott 200-800 l-ig **transport-hordók** is eladatnak.

Langenberg Ede, bőröndös, Budapest

Váci-körút
38. szám.

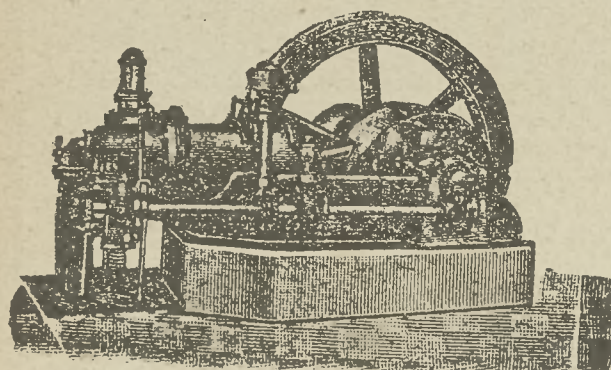
Utazási bőröndök, női kézi táskák, dohány- és levél-tárczák. Saját gyártmány.

ELSŐRENDŰ KIVITEL! ——— VERSENYKÉPES ÁRAK!

Fischer János mérnök

malomépítési vállalkozó a Plewa E. mérnök és társa motor és gépgyári cég magyarországi és társországainak kizárólagos vezérképviselője

VI., Báthory-u. 1. BUDAPEST, V., Nádor-u. 35.

Ajánlja elismert világhírű:
Magasnyomású és 4 ütemű nyersolajmotorjait, szivógáztelepeit, atraction, kokszt és faszénre benzinlokomobiljait cséplőszekrényekkel.

Elváltja motor-, gőzgép- és turbina-hajtású malmok és szeszgyárak átalakítását, valamint új telepeknek a legmodernebb gépekkel, önműködően és a legmesszebbmenő szavatosság mellett leendő berendezését.

Telefon 101-25.

Sürgőnyeim: Turbina.

ALLANDÓ RAKTÁR! ——— LEGJOBB REFERENTIÁK!

BÁRDOS és BRACHFELD

műszaki és villamossági vállalat

BUDAPEST

VI., Gyár-utca 23. szám.

Villamossági osztály:

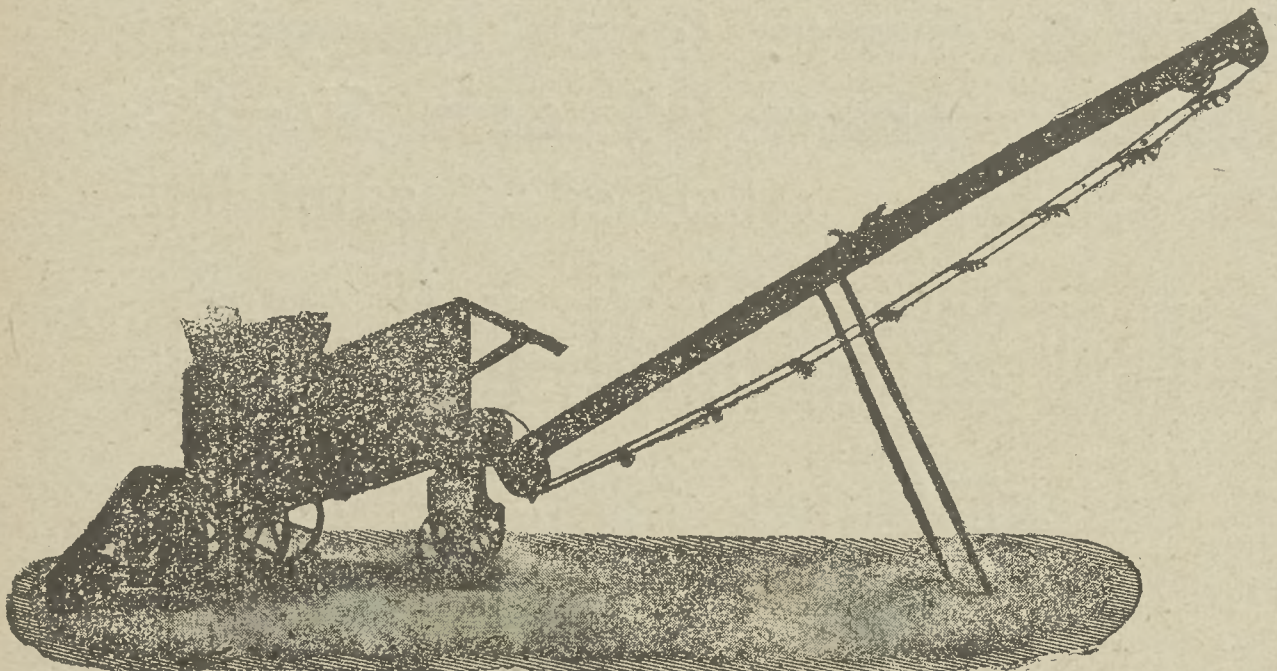
Villamos világítási és erőátviteli telepek, kastélyok, gazdaságok, gyárak, malmok, fűrésztelpek és községek részére.

Ájánlat ingyen és bérmentve.

Az Ásványi-féle szabadalmazott tengeriszártépőgép

Az egyedüli szerkezet, mely a tengeriszárat minden részeiben a legtökéletesebben feltépi és nem vágja dugószerű darabokra, mint az amerikai rendszerű gépek. Az egyedüli gép, melylyel takarmányrépa, répafejek levéllel, egyidejűleg a tengeriszárral a legtökéletesebben felapríthatók. Ezen kettős művelet semmiféle más géppel nem végezhető, mint az „Ásványi“-féle tengeriszártépőgéppel. 1909. évi tökéletesített kivitelben gyártja a szabadalomtulajdonos

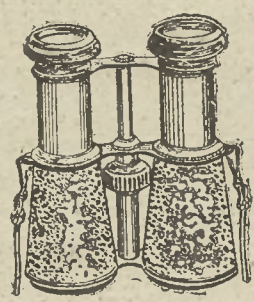
Árjegyzék és ismertetés
ingyen és bérmentve. ☺

„NICHOLSON“

gépgyár részvénytársaság,

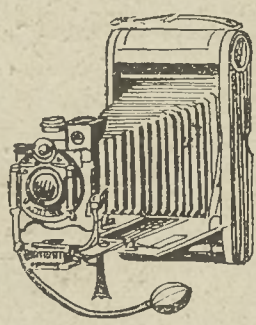
BUDAPEST, VI., VÁCZI-UT 17.

Fényképkészülékek

és felszerelések,
színházi és sport-távcsövek,

: Hensoldt-féle :
prizmás távcsövek

(a létező legjobb prizmás távcső)

csekély havi törlesztésre kaphatók

NOWOTNY J. cégnél

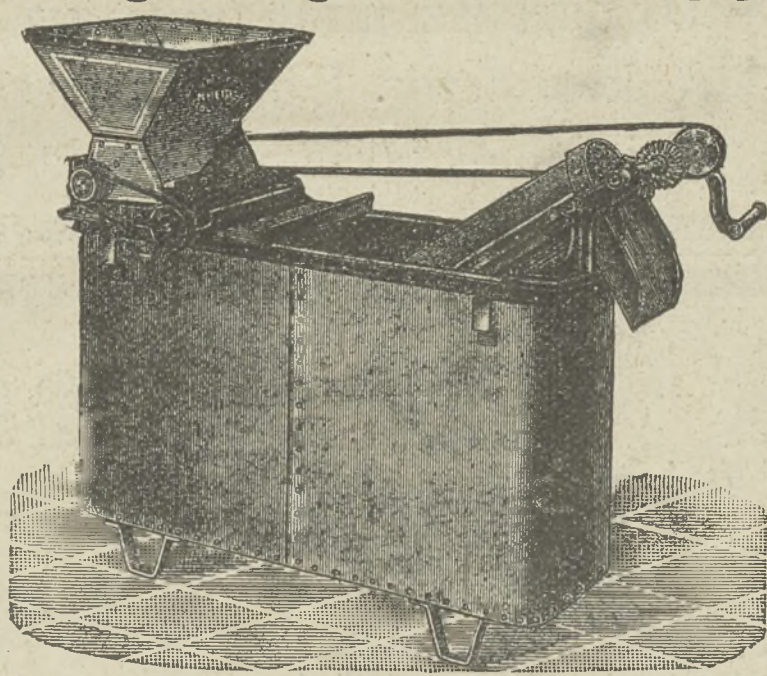
Budapest, VI., Nagymező-u. 21.

☛ Kérjen fénykép- és távcső-árjegyzéket. ☛

Alsófakosi gazdaságban, posta
Felső-Hahót, vetőmagnak el-
adó tiszta, üszögmentes, súlyos dió-
szegi buza 32.- kor. és petkusi
rozs 24.- koronáért Gelse állo-
másra szállítva.

Vetőmag-csávázó és üszögös magot kiválasztó gép.

A vetőmag üszög-
spiráinak ártal-
matlanná tétele és
kiválasztása az
üszögös magvak-
nak. — Könnyen
kezelhető! Nagy
munkaeredmény!
100 kg. gabona csá-
vázásának költ-
sége csak 7½ fillér.

Maschinenfabrik Akt.-Ges. N. Heid, Stockerau, bei Wien.

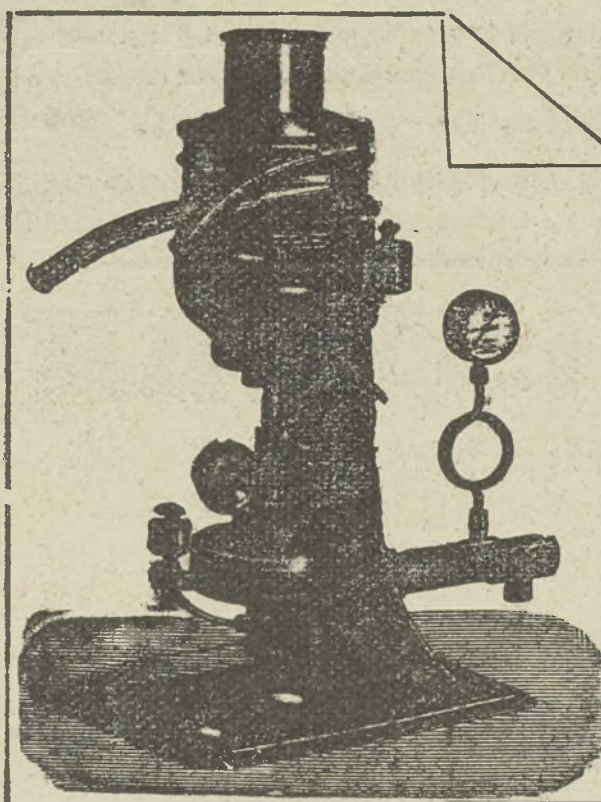
ALFA-SEPARATOR

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPESTEN. ۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰

TEJGAZDASÁGI
GÉPGYÁR. ۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰

Iroda, raktár és gyártelep:
VI., Lomb-utca II.

Alfa-Laval Separatorok
kézi és erőhajtásra
40—2000 ltr óránkénti munkabírással.
Mindennemű tejgazdasági eszközök
és gépek gyártása, Tejgazdasági te-
lepek berendezése és átalakítása.
Díjtalan tanácsadás minden tejgaz-
dasági kérdésben. Árjegyzékek, ter-
vek és költségvetések bérmentve.
Több mint 770 első díj!
Több mint 500.000 Alfa-Laval
Separator az egész világon!
!! Az Alfa-Laval Separator a legjobb !!

Mc CORMICK

HARVESTING MACHINE COMP.,
CHICAGO U. S. A.

Igazgatóság és főraktár:

Budapest, V. ker., Alkotmány-utca 12. szám.

22 éves

aratógép használat-
ban, a szerkezet és
anyag felülmulhat-
lan jóságát igazolja.

Mc Cormick

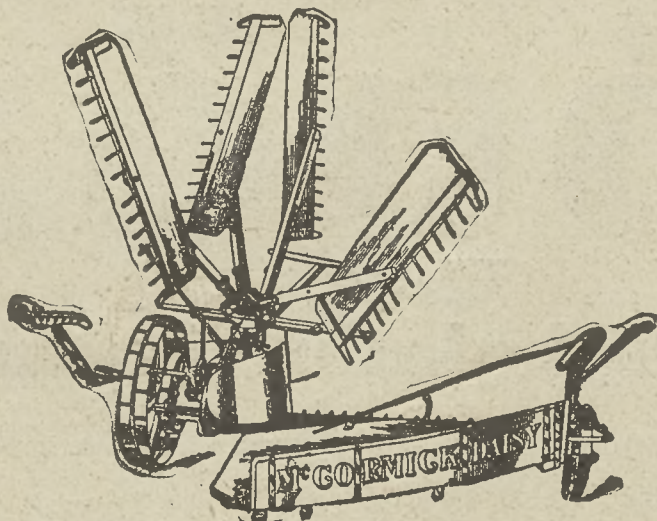
kéveköti-aratógép-
pel az aratás biz-
tosítva van: :::

Legújabb amerikai gépkülönlegességek:

Sidedelivery szénagyűjtő és
forgatógép.

Istállótrágyaszóró-kocsi.

Zárcsásborona szállító- és rud-
hordó készülékkel.

Legújabb amerikai gépkülönlegességek:

Csővestengeri-daráló gép

mindennemű szemestakarmány részére is alkalmas.

„OHIO“ tengeriszár-tépőgép

szalmaszecsakázásra és zöldtakarmány aprítására használható

A legjobb takarmánykamra és cséplőmotor az
eredeti amerikai

I.H.C. Benzinmotor.

Katalogust és árjegyzéket kívánatra ingyen
és bérmentve küldünk.

Aczél-szénagyűjtő.

„New 4“ fűkaszalógép.

Gőzmívelés.

== Nagyobb területek szántását gőzekével ==

hajlandó vagyok elvállalni; épügy

mélyrigólozást szőlő-telepítésekhez.

Érdeklődők kéretnek, hogy alanti címemhez forduljanak:

WOLFF ERNŐ gőzszántási vállalkozó
Budapest — Kelenföld.

MEGVÉTELRE KERESÉK:

300—400 magyar holdas birtokot, erdős vidéken, csinos urilakkal, közelében bérelhető jó vadászattal.

800—1200 magyar holdas siktekvésű birtokot, fővárostól vasuton 3 órai körzetben, közel vasuti állomáshoz, 7—8 szobás urilakkal.

1500—2000 magyar holdas birtokot, főleg szántóföld, jó lakással és elegendő gazdasági épületekkel.

500 000—1½ millió korona értékű birtokot, minél közelebb a fővároshoz, prima föld, jó épületek, csinos urilak.

Röjtöki BAUER ANTAL

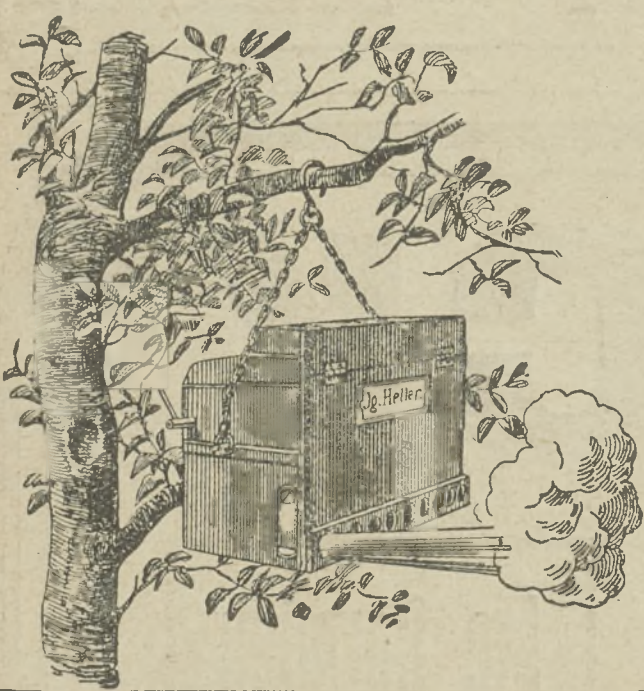
Budapest, VIII., Baross-utca 4.

LŐRINCZ ISTVÁN

angol lovaglós csizmák, valamint önkéntesi huszár- és tüzér-csizmák egyedüli készítője.

== Nagy választék a készletben. ==

Budapest, IV., Muzeum-körút 5.

Önműködőleg lövő elijesztő

vadak, varjúk, szarkák stb. elijesztésére.

A készlet naponta tízszer lő, önműködve, nagyobb birtokoknál, melyeknél több készlet lesz használva, a lövések úgy berendezhetők, hogy minden 10—20 perczben egy-egy lövés elsül.

Ig. Heller, Bécs,

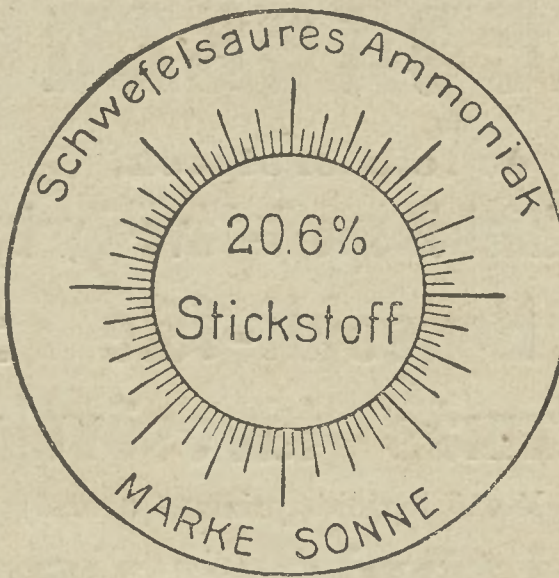
II., Praterstrasse 49.

Kérjen leírást. Képviselek kerestetnek.

KÉNSAVAS AMMONIAK

ered. „Nap” védjegyű, 20½% légenyirtó

lómossal, a jelenkor legkitünőbb nitrogén-trágyája, részben ősszel, rész-

ben tavasszal alkalmazva, minden tekintetben felülmulja a chilisalétromot, árban pedig olcsóbb!

Bővebb felvilágosítással szolgál:

Kalmár Vilmos

Budapest, VI. ker., Andrassy-ut 49. szám.

Dió- és kőrísfa

10—100 darabszámra, de nagy mennyiségekben is vételre kerestetik. Utbaigazítással szolgál a „Gazdasági Lapok” kiadóhivatala 925. szám alatt.

A tarlóhántás

legjobban végezhető

eredeti **DEERING**-féle amerikai

tárcsás boronáimmal

melyeket több nagyságban és szélességben előnyös áron ajánlok beszerzésre. Raktáron vannak a **SACK-gyár** legkitünőbb egy- és több barázdás ekéi, vetőgépei és boronái és a **KUXMANN-féle** eredeti **WESTFÁLIA** műtrágyaszóró-gépek.

PROPPER SAMU gazdasági gépzete

BUDAPEST, V., Váci-körút 52.

VILÁGREKORD!

A világon a legelső szabadalmazott

Forrógőzeke

== 300 fokot meghaladó gőztulhevítéssel. ==

Évek óta bevált Schmidt Vilmos mérnök doktor szabad. füsteső-tulhevítőjével. — Gőzekékre egyedül jogosított gyártója **Kemna J. gőzekegyára**. Egyetlen gőztulhevítő, melyről a gőzekegyártásban egyszerűségénél és szoliditásánál fogva — a gép súlyának emelkedése nélkül — egyáltalán szó lehet.

50%-kal nagyobb munkateljesítés, 30% szén- és 40% vizmegtakarítás mellett.

3400-nál több dr. Schmidt-féle szabadalmazott gőztulhevítő van üzemben vasuti mozdonyokon.

Kétgéprendszer, sodronykötéltávitel. — Ugy nedves, mint egészen száraz esztendőkből egyedül biztos munkateljesítés.

Szakprofesszorok által szántóföldeken végzett kísérletek eredményéről értesítéssel, kimerítő felvilágosítással, prospektusokkal és költségvetéssel érdeklődőknek díjmentesen, készséggel szolgál:

KEMNA J. gőzekegyára magyarországi igazgatósága

Interurban telefon 91—21.

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 8.

Sürgőnyezim: Kemna Budapest.